

2017

Jaarverslag

Waarborgfonds / door
de Vereende
motorverkeer

/ Inhoud

2 / Personalia bestuur en directie

3 / Inleiding

4 / Ontwikkelingen 2017

8 / Financiële resultaat

12 / Governance/Risicomanagement/Compliance

15 / Toekomstverwachting

De zekerheid waar de tijd om vraagt.

16 / 'Doorrijdende 50-plussers vragen om meer onderzoek'

20 / 'We moeten als branche samen risico's verzekeraar houden'

24 / 'Kleine, concrete stapjes werken het beste'

28 / 'Meer dan alleen claims afhandelen'

34 / 'Een pool managen vereist een unieke bundeling van kennis'

38 / Jaarrekening

/ Mw. M.M. de Jager

/ Drs. J. Boeve

/ Mr. T.L.W.M. Mallant

/ Mr. Drs. R.J. Hof, voorzitter

/ Mw. Mr. I.A. Visscher

/ N.J.M. Barendse RA

De wereld van het wegverkeer is sterk in ontwikkeling. Nieuwe technologieën leiden de komende jaren tot meer autonome voertuigen, 'connected vehicles' en de elektrificatie van voertuigen. Er komen ook regelmatig nieuwe type voertuigen op de weg en het is tegen de achtergrond van al deze boeiende ontwikkelingen dat het Waarborgfonds Motorverkeer zijn wettelijke taken uitoefent en slachtoffers in het verkeer nog steeds de zekerheid biedt waar de tijd om vraagt.

Vanaf de jaren zestig van de vorige eeuw biedt het Waarborgfonds bescherming tegen onverzekerde en onbekende motorvoertuigen en na ruim 50 jaar blijkt deze taak nog steeds van groot belang. Ernstige ongelukken met doorrijders komen helaas nog vaak voor en ook onverzekerde voertuigen zijn ondanks stevige controles nog niet helemaal uit het straatbeeld verdwenen. In dit jaarverslag gaan wij nader in op de verschillende typen van schade die wij behandelen en op alle daarmee samenhangende zaken zoals financieel- en klantenmanagement, waarbij voor ons klanttevredenheid een belangrijk onderwerp blijft. Graag maken wij de lezer verder wegwijs in de wereld van het Waarborgfonds Motorverkeer.

De meeste claims volgen de lijn der verwachtingen in vergelijking met vorige jaren, zowel in aantallen als in uitgekeerde bedragen. Een categorie springt daar echter uit:

de claims van wegbeheerders voor 'wegmeubilair' (zoals lichtmasten en vangrails) blijven verantwoordelijk voor het grootste deel van de schadeuitkeringen. Dit is iets dat ons zorgen baart en wij vragen ons nog steeds af of dit element van de door de wetgever geboden zekerheid vandaag de dag nog past bij de oorspronkelijke uitgangspunten van de wet. Is het gewenst om Rijks- en gemeentelijke overheden ook te beschermen of zou deze bescherming zich misschien moeten beperken tot consumenten?

Vanzelfsprekend volgen wij ook nauwgezet de zorgen over de weer stijgende ongevalscijfers, onder andere als gevolg van toenemend smartphonegebruik. Om deze reden staan wij volledig achter het 'convenant smartphonegebruik' en denken wij graag mee over het stimuleren van rijgedragsverandering en het in kaart brengen van het 'fenomeen doorrijders'.

De Vereende, uitvoerder van de taken van het Waarborgfonds koos dit jaar 'de zekerheid waar de tijd om vraagt' als algemeen thema voor haar jaarverslagen. Wij wensen u veel plezier met de verdere verdieping die we u in dit verslag bieden.

Wij gaan hier nader in op een aantal gegevens die inhoud geven aan onze prestaties en processen, zoals aantallen claims, betaalde bedragen, doorlooptijden, klanttevredenheid etc. Ook geven we een toelichting op het door ons gepleegd verhaal op onverzekerden en onze inspanningen op het gebied van fraudebestrijding.

Aantal schademeldingen

Na een ruime periode waarin het aantal schaden is afgenomen zien we net als in 2016 ook in 2017 weer een lichte toename in het aantal meldingen. Uit eerdere onderzoeken naar factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van het aantal schaden kwam o.a. naar voren dat de algemene economische ontwikkeling een rol speelt op het aantal bij ons gemelde schaden.

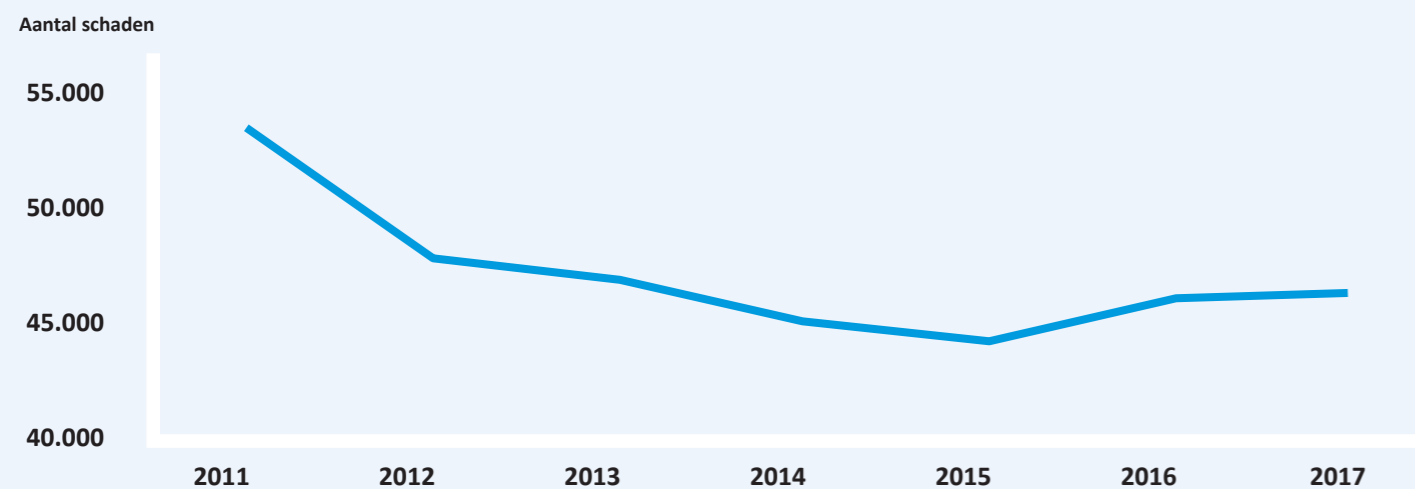
Daarnaast constateren we ook dat de groei in belangrijke mate zich voordoet in schaden aan wegmeubilair. Daar speelt vermoedelijk de toename van het totaal aanwezige aantal wegmeubilair in Nederland een rol.

In 2017 werden 46.549 (2016: 46.164) claims bij ons gemeld, waarvan 21.773 (2016: 22.230) voor schaden aan geparkeerde

voertuigen, 18.918 (2016: 18.269) claims wegmeubilair, 1.231 (2016: 1.260) gevallen met personenschade en 4.627 (2016: 4.608) meldingen in de categorie "overige". Onder de categorie "overige" vallen schaden in het rijdende verkeer.

Uitgesplitst naar het type veroorzaker blijken 44.743 (2016: 44.443) claims betrekking te hebben op bestuurders, 1.417 (2016: 1.415) op onverzekerde voertuigen, 264 (2016: 219) zijn veroorzaakt door gestolen voertuigen en 105 (2016: 87) door gemoedsbezwaarden.

In het verslagjaar keerden wij totaal € 62.458.000 uit. Voor verdere specificaties en bijzonderheden verwijzen wij naar de jaarrekening.

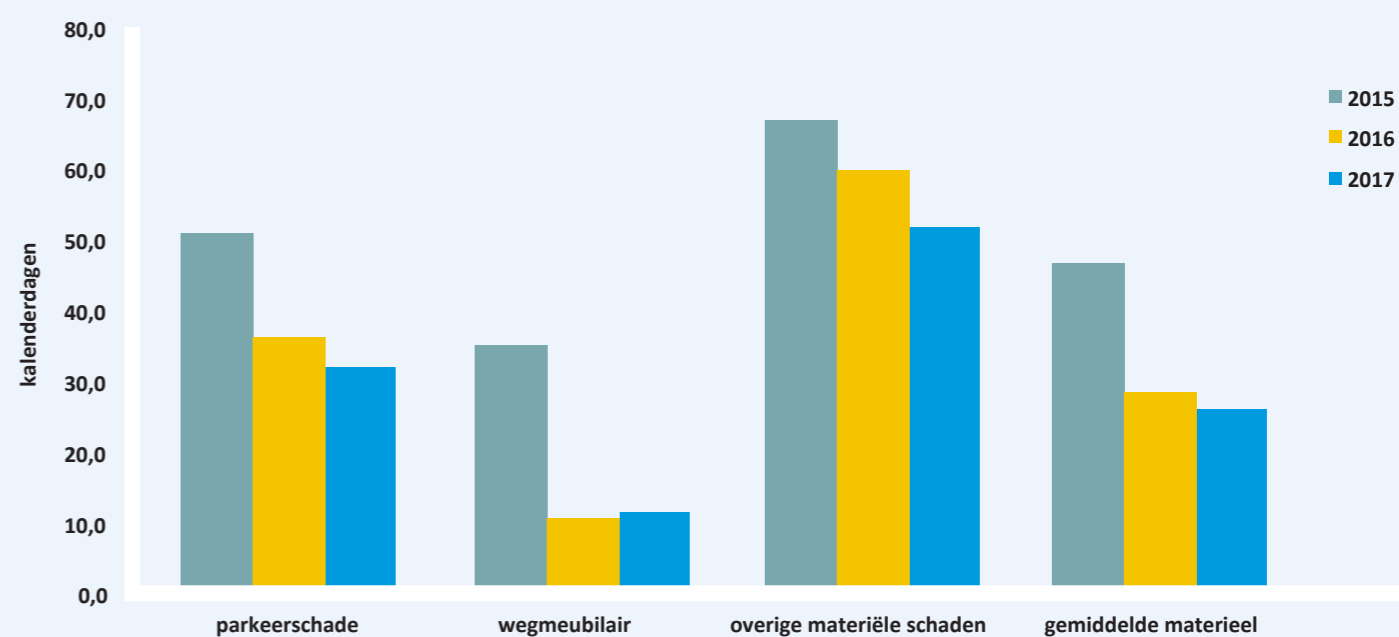

Doorlooptijden

De snelheid waarmee wij de ingediende claims behandelen is een van de belangrijkste punten waarop onze klanten ons beoordelen. Daarom meten en sturen wij intensief op doorlooptijden, waarbij in de loop der jaren de behandeltijden structureel korter zijn geworden. In 2015 was er sprake van een tijdelijke teruggang, met name door de introductie van een geheel nieuw IT-systeem. In 2016 konden de eerste vruchten van het nieuwe systeem worden geplukt en kwamen we terug op het gebruikelijke niveau. Voor 2017 hebben wij dat niveau prima kunnen handhaven.

De getoonde tabel is exclusief 'personenschade'. De doorlooptijd van dat soort dossiers is mede afhankelijk van het genezingsproces en daarmee minder beïnvloedbaar. Volgens de Gedragscode Behandeling Letselschade (GBL) moet de erkenning van de aansprakelijkheid in beginsel binnen 90 dagen gebeuren, tenzij kan worden aangegeven wat de reden van een eventuele vertraging is. Over 2017 noteerden wij gemiddeld 131 (2016: 100) dagen, een tijdelijke stijging mede als gevolg van een aantal vacatures.

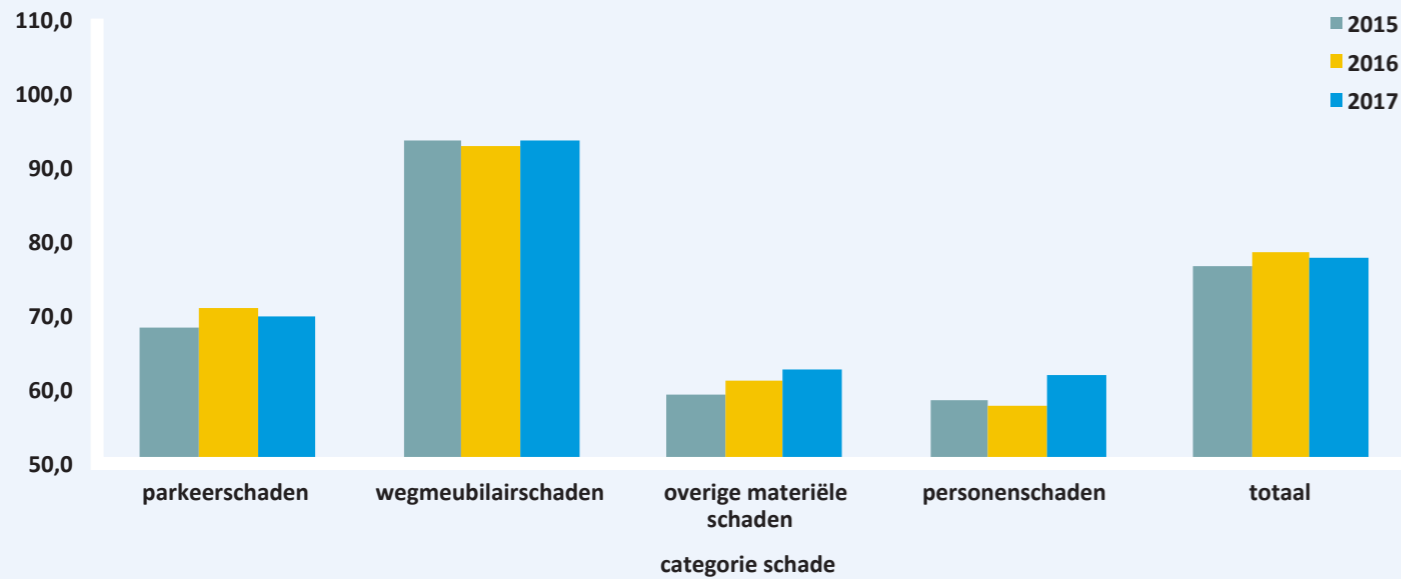
De doorlooptijden nemen verder af

Toewijzingspercentages

De mate waarin wij kunnen erkennen dat een schade inderdaad voor rekening van ons fonds komt verschilt sterk per categorie claims. Dit hangt sterk samen met de juridische bewijspositie in de gegeven omstandigheden. Bij een schade aan vangrails is de betrokkenheid en aansprakelijkheid van een motorvoertuig snel gegeven; bij een parkeerschade komt meer kijken (bijvoorbeeld getuigen) en spelen mogelijk andere schadeorzaken een rol (winkelwagen of fiets). Door het geven van goede voorlichting proberen wij ook onterechte claims buiten de deur te houden; deze benadering leidt er dan toe dat het toewijzingspercentage

iets stijgt. In dit verband noemen wij onze aanpak met 'Schade zonder dader' en ook ons webportaal. Beide instrumenten dragen bij aan minder onterecht ingediende claims. In het verslagjaar zijn wij gestart met een test voor het gebruik van een 'kleeffolie' (Spurfix) waarmee door ons ingeschakelde experts nog beter kunnen vaststellen of er bij een autoschade ook verfsporen van een ander voertuig zijn achtergebleven. Dit is een extra hulpmiddel om vast te stellen of de schade inderdaad door een ander motorvoertuig is toegebracht. Onze eerste ervaringen hiermee zijn positief.

Klanttevredenheid

Degenen die bij ons claimen hebben hun 'wederpartij' niet kunnen kiezen; juist daarom vinden wij het belangrijk om al onze claimanten klantgericht te behandelen, wij spreken dan ook van 'klanten'. In dit kader past het om ook jaarlijks de tevredenheid van onze klanten te peilen. Sinds een aantal jaren doen wij dit door middel van een NPS (Net Promoter Score) in samenwerking met een onafhankelijk marktonderzoek bureau. De score komt tot stand door de aantallen respondenten die een 8,9 of 10 geven voor de dienstverlening te vergelijken met degenen die lager dan een 6

geven. In eerdere jaren werkten wij met een steekproef; vanaf 2016 ontvangt iedere particuliere claimant na sluiting van ons dossier de gelegenheid zich via een internet vragenlijst over onze dienstverlening uit te laten. Lastig is dat degenen die een uitkering krijgen over het algemeen heel positief over ons zijn en degenen die een afwijzing ontvangen juist heel ontevreden. Niettemin doen wij ons best om ook in geval van afwijzing tot een goede score te komen. De totaalscore over 2017 kwam uit op: +22 (2016 '+19'), waarmee we dus een lichte verbetering hebben kunnen realiseren.

Klachten

In ons streven naar hoge klanttevredenheid past uiteraard ook een goed klachtenbeleid. Op vrijwillige basis houden wij ons aan de regels die gelden voor financiële instellingen op grond van de Wet financieel toezicht. Wij hebben al sinds de tweede helft van de jaren '90 een eigen klachtencommissie. In 2017 behandelde het klachtenbureau 25 klachten (2016: 23) waarvan er drie (deels) gegrond werden verklaard. Na een afwijzing door het klachtenbureau staat voor klager de weg open naar het KIFID. In 2017 werden daar zeven klachten ingediend. Daarvan zijn er inmiddels zes afgehandeld en is er nog een in behandeling. In twee zaken is er een minnelijke oplossing bereikt, de overige vier klachten zijn ongegrond verklaard.

Verhaal

Wij verhalen onze uitkeringen in verband met schade door onverzekerd rijden. Dit past ook bij onze maatschappelijk taak: wij menen dat veroorzakers er niet mee mogen weggelopen dat wij in hun plaats de schade van benadeelden vergoeden. De wet kent ons daartoe een verhaalsrecht toe dat wij ook zo goed mogelijk proberen te effectueren o.a. door een gespecialiseerde interne afdeling. Als een uitkering door ons niet in één betaling kan terugkomen, maken wij gebruik van afbetalingsregelingen. Blijkt ook dit niet mogelijk dan schakelen wij met enige regelmaat deurwaarders in. Daarmee is het risico van onverzekerd rijden voor de eigenaar / bestuurder van de onverzekerde auto veel groter dan de boetes die eventueel door de overheid worden opgelegd. Degene die onverzekerd aan het verkeer deelneemt en schade veroorzaakt, loopt sterk het risico dat hij de veroorzaakte schade en kosten alsnog geheel aan ons moet terugbetalen. Over 2017 noteerden wij een opbrengst van € 5.997.000 (2016: 3.859.000).

Fraudebestrijding

De meeste schademeldingen hebben betrekking op schade veroorzaakt door onbekende daders. Hierdoor zijn wij bovengemiddeld blootgesteld aan fraude, aangezien we ons niet kunnen baseren op de lezing van onze eigen verzekerde. Verdachte zaken worden door ons nader onderzocht al dan niet samen met externe onderzoeksbureaus. Al onze inspanningen hebben afgelopen jaar uiteindelijk geleid tot een geregistreerde besparing ad € 260.986 hetgeen minder is dan in vorige jaren. Een kanttekening hierbij is dat in geval van eventuele fraude met een letselschade, de te besparen bedragen per keer enorm kunnen verschillen, uiteraard sterk afhankelijk van de omvang van de oorspronkelijke claim.

In overeenstemming met het fraudeprotocol van het Verbond van Verzekeraars melden wij betrokkenen in daarvoor in aanmerking komende gevallen ook in externe registers. Over 2017 hebben wij 59 (2016: 48) meldingen gedaan aan het Externe Verwijzing Register.

Inkomsten

De door Verzekeraars en de Staat te betalen bijdrage aan het Waarborgfonds is voor 2017 gestegen door de groei van het Nederlands verzekerde wagenpark. De hoogte van de bijdrage voor gekentekende en ongekentekende motorrijtuigen is ongewijzigd gebleven ten opzichte van 2016.

Mensendiegemoedsbezwaardzijkunneneenvrijstelling aanvragen voor de verzekeringsplicht. De opbrengst uit deze vrijstellingsbewijzen is fors afgenomen door de daling van het tarief van deze vrijstelling. De binnen het Fonds Middelen Gemoedsbezwaarden beschikbare gelden zijn ruim toereikend om de schadelast en kosten die hiermee verband houden te kunnen dragen.

Uitgaven

De schadelast ligt in 2017 slechts 0,6% hoger dan in 2016. Het aantal ontvangen schaden is in 2017 met 0,8% gestegen ten opzichte van 2016. De aantallen schaden lopen sinds 2016 weer op, met name in de categorie "Wegmeubilair". De gemiddelde schadelast over alle schaden ligt op een vrijwel gelijk niveau als 2016. De uitloop op de per ultimo 2016 gevormde schadevoorzieningen bedroeg € 2,7 miljoen (2016: € 3,1 miljoen).

De bedrijfskosten kwamen 1,6% lager uit dan voorgaand jaar.

Concluderend kan gesteld worden dat er geen bijzonderheden in 2017 zijn opgetreden en het jaar zich conform verwachting heeft ontwikkeld.

Voor een nadere toelichting op het financiële resultaat verwijzen wij u naar de jaarrekening.

Kerncijfers

Algemeen	2017	2016	2015	2014	2013
Aantal in behandeling genomen nieuwe schaden	46.549	46.164	44.316	45.174	46.949
Totaal uitgekeerd bedrag (x € 1.000)	62.458	63.016	60.649	51.270	57.993

Aantal motorrijtuigen waarvoor door verzekeraars, de Staat en de Gemoedsbezwaarden een bijdrage werd gestort:

Gekentekende motorrijtuigen	9.847.905	9.553.966	9.403.729	9.541.551	9.695.948
Niet gekentekende motorrijtuigen en bromfietsen	1.673.592	1.678.834	1.653.965	1.605.605	1.597.644

Gemoedsbezwaarden

Aantal motorrijtuigen waarvoor een vrijstelling is afgegeven:

Gekentekende motorrijtuigen	4.751	4.751	4.694	4.638	4.549
Niet gekentekende motorrijtuigen en bromfietsen	798	798	783	788	813

Bijdrage verzekeraars en staat

De basis van de inkomsten van het Waarborgfonds is de jaarlijkse bijdrage door de verzekeraars en de Staat op grond van verzekerde motorrijtuigen en motorrijtuigen van het Rijk.

De ontwikkeling van de jaarlijkse bijdrage per motorrijtuig is als volgt:

in Euro	2017	2016	2015	2014	2013
Gekentekende motorrijtuigen	6,20	6,20	6,50	7,00	7,70
Niet gekentekende motorrijtuigen en bromfietsen	0,95	0,95	1,00	1,10	1,20

SCHADECIJFERS NAAR SCHADESOORT

Aantal ontvangen schaden per jaar

	Parkeerschade	Wegmeubilair-schade	Overige materiële schade	Personenschade	Totaal
2013	25.132	15.680	4.790	1.347	46.949
2014	22.796	15.987	5.205	1.186	45.174
2015	22.359	16.266	4.608	1.083	44.316
2016	22.230	18.269	4.405	1.260	46.164
2017	21.773	18.918	4.627	1.231	46.549

Betaald schadebedrag per jaar (bedragen x € 1.000)

	Parkeerschade	Wegmeubilair-schade	Overige materiële schade	Personenschade	Totaal
2013	17.008	20.087	6.655	14.243	57.993
2014	14.884	17.900	6.902	11.585	51.271
2015	16.105	23.293	7.875	13.376	60.649
2016	16.424	24.272	6.839	15.481	63.016
2017	16.521	23.923	7.051	14.963	62.458

SCHADECIJFERS NAAR SCHADECATEGORIE

Aantal ontvangen schaden per jaar

	Onbekend		Onverzekerd			Totaal
	onbekend gebleven motorrijtuig	Niet-verzekerde motorrijtuigen	Door diefstal of geweld verkregen motorrijtuigen	Door onvermogen van de verzekeraar	Motorrijtuigen met een vrijstelling gemoedsbezwaarden	
2013	45.025	1.448	389	0	87	46.949
2014	43.235	1.544	301	0	94	45.174
2015	42.667	1.313	231	0	105	44.316
2016	44.443	1.415	219	0	87	46.164
2017	44.743	1.417	264	0	105	46.549

Betaald schadebedrag per jaar (bedragen x € 1.000)

	Onbekend		Onverzekerd			Totaal
	onbekend gebleven motorrijtuig	Niet-verzekerde motorrijtuigen	Door diefstal of geweld verkregen motorrijtuigen	Door onvermogen van de verzekeraar	Motorrijtuigen met een vrijstelling gemoedsbezwaarden	
2013	48.179	7.820	1.622	236	136	57.993
2014	41.604	7.059	1.417	1.004	187	51.271
2015	49.903	6.607	1.919	1.377	843	60.649
2016	52.127	8.912	1.582	208	187	63.016
2017	51.922	7.527	2.313	132	564	62.458

Het Waarborgfonds Motorverkeer heeft de rechtsvorm van een stichting. Het hoogste orgaan is het bestuur. Het bestuur is samengesteld uit vijf leden, waarvan twee leden worden aangesteld door het Verbond van Verzekeraars, één lid wordt aangesteld door de ANWB, één lid wordt aangesteld door Transport en Logistiek Nederland en een voorzitter, die – op niet bindende voordracht van Verbond van Verzekeraars, ANWB en Transport en Logistiek Nederland – wordt benoemd door de ministers van Financiën en van Veiligheid en Justitie.

Het bestuur bepaalt het beleid van de stichting binnen de kaders die door wet- en regelgeving, in het bijzonder de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen, zijn getrokken. Het bestuur stelt de begroting en de jaarrekening vast, alsmede de hoogte van de bijdrage die elke motorrijtuigverzekeraar die in Nederland aansprakelijkheidsverzekeringen voor motorrijtuigen sluit aan het Waarborgfonds dient te betalen.

De samenstelling van het bestuur is in 2017 gewijzigd door het vertrek van mevrouw Heezen. Zij werd vervangen door mevrouw Feiter. Helaas heeft mevrouw Feiter, in verband met het wijzigen van haar functie, in het najaar van 2017 het bestuur verlaten. Deze positie was per het einde van 2017 nog vacant. Het bestuur heeft in het verslagjaar viermaal vergaderd. Daarbij kwamen primair de financiële gang van zaken zoals de begroting, de tussentijdse cijfers en de jaarrekening aan de orde. Daarnaast was er aandacht voor de diverse aspecten van onze dienstverlening en bedrijfsvoering, waaronder de uitbesteding van management en operationele activiteiten aan de Vereende, de afspraken over het gewenste niveau van dienstverlening, mogelijke belangenverstremming en informatieverstrekking door de Vereende aan het bestuur. Voorts heeft het bestuur zich bezig gehouden met strategische onderwerpen.

Per 1 juli 2011 zijn alle management- en operationele werkzaamheden van het Waarborgfonds Motorverkeer uitbesteed aan de Vereende N.V. De Vereende is een schade- en verzekeringsbedrijf dat diverse vangnet-gerelateerde diensten aanbiedt. Het gaat daarbij hoofdzakelijk om motorrijtuig-, brand-, aansprakelijkheids- en rechtsbijstandverzekeringen voor personen die bij reguliere maatschappijen geen dekking kunnen vinden. Ook gaat het om beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen voor financieel adviseurs en makelaars O.Z. Daarnaast voert de Vereende de directie en het management over andere organisaties en

samenwerkingsverbanden: de Atoompool, de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V., de Nederlandse Milieupool en het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars. Zo wordt een strategische combinatie gevormd, met als missie 'oplossingen bieden voor maatschappelijke issues in de verzekeringsbranche'. Zie ook: www.vereeende.nl.

In de uitbestedingsovereenkomst tussen de Vereende en het Waarborgfonds Motorverkeer is nauwkeurig beschreven welke werkzaamheden door de Vereende worden verricht en op welke wijze met de gegevens van claimanten wordt omgegaan. Ook zijn afspraken gemaakt over de kwaliteit van de dienstverlening (service level agreement). Daarover wordt per kwartaal aan het bestuur gerapporteerd.

Het bestuur van het Waarborgfonds heeft een directie aangesteld. De directie van het Waarborgfonds wordt gevoerd door de Vereende. De directie is verantwoordelijk voor de uitvoering van het door het bestuur vastgestelde beleid.

Het Waarborgfonds Motorverkeer voert een wettelijke taak uit en wordt zodanig gekwalificeerd als een 'rechtspersoon met een wettelijke taak'. De ministeries van Financiën en van Veiligheid en Justitie houden toezicht op de wijze waarop het Waarborgfonds Motorverkeer zich van de wettelijke taak kwijt. Daartoe heeft elk ministerie een contactpersoon aangewezen aan wie alle voor de bestuursvergadering bestemde documenten worden toegezonden. Periodiek overlegt het bestuur, de voorzitter of de directie met de contactpersonen. De relatie met de overheid is vorm gegeven in een toezichtprotocol. In dit protocol zijn onder meer de bevoegdheden en de beleidsruimte van het Waarborgfonds omschreven, alsmede de bevoegdheden van de verantwoordelijke ministers. De uitbesteding aan de Vereende heeft geen invloed op de rol en de verantwoordelijkheid van de overheid.

Het Waarborgfonds Motorverkeer wordt geconfronteerd met onzekere gebeurtenissen met negatieve gevolgen (risico's) die het realiseren van haar doelstellingen in de weg kunnen staan. Risico's kunnen vanuit de organisatie zelf komen of van buitenaf. Voorzienbare risico's wil het Waarborgfonds Motorverkeer kennen zodat deze op een gerichte manier kunnen worden voorzien van beheersmaatregelen. Voorzienbare risico's kunnen optreden als gevolg van eigen handelen.

De risico's worden in kaart gebracht aan de hand van risicoanalyses waarbij onderscheid wordt gemaakt naar financiële en niet-financiële risico's (conform het FOCUS-model van De Nederlandsche Bank (DNB)). Per risico(gebied) wordt gekeken naar de kans en impact alsmede naar de beheersmaatregelen. Hieruit komt een ranking van risico's naar voren. Op basis van de analyses zijn wij van mening dat zowel de financiële als de niet-financiële risico's voldoende worden beheerst.

De financiële risico's worden verder toegelicht in de jaarrekening. Daarnaast worden de volgende niet-financiële risico's onderkend die een wezenlijke invloed kunnen hebben op het resultaat en de reputatie van de organisatie.

Uitbesteding aan de Vereende

Door uitbesteding van de management- en operationele werkzaamheden aan de Vereende heeft het bestuur van het Waarborgfonds Motorverkeer minder rechtstreekse invloed op de uitvoering van de werkzaamheden. Via de uitbestedingsovereenkomst en afspraken over het niveau van dienstverlening wordt de kwaliteit van de werkzaamheden door de Vereende bewaakt.

Daarnaast is in de arbeidsovereenkomst met de medewerkers van de Vereende die betrokken zijn bij de schadebehandeling expliciet opgenomen dat de schadebehandeling van schaden op onafhankelijke wijze dient te geschieden. In de uitbestedingsovereenkomst tussen de Vereende en het Waarborgfonds zijn daarnaast duidelijke bepalingen opgenomen over hoe omgegaan dient te worden met mogelijk tegengestelde belangen.

Informatie- en communicatietechnologie

ICT-systemen en –processen zijn zo ontworpen dat storingen, fraude, beveiligingslekken en fouten zoveel mogelijk worden beperkt. Ook hebben wij risicobeperkende maatregelen getroffen in de vorm van toegangsbeveiliging, een calamiteitenplan en uitwijkfaciliteiten.

Juridische procedures

Het Waarborgfonds Motorverkeer loopt enerzijds risico's als gevolg van juridische procedures in verband met zijn activiteiten als instantie die schadevorderingen in het wegverkeer vergoedt. Op dit moment lopen er – naast enige reguliere procedures inzake de behandeling van schadegevallen – geen juridische procedures door of tegen Waarborgfonds Motorverkeer die van wezenlijke invloed zijn op het resultaat en vermogen van de organisatie.

Het Waarborgfonds Motorverkeer moet en wil voldoen aan een omvattend stelsel van interne en externe regels. In het door de directie goedgekeurde Compliance Charter is het beleid inclusief de structuur vastgelegd om de naleving van regels zoveel mogelijk te waarborgen. In dit beleid is ook vastgelegd voor zowel interne als externe partijen hoe met de regels wordt omgegaan.

Rechtmatigheid

Het bestuur en de directie hebben als taak om erop toe te zien dat uitkeringen door het Waarborgfonds plaatsvinden binnen de kaders van de wettelijke taak die aan het Waarborgfonds Motorverkeer is toegewezen. Door het Waarborgfonds Motorverkeer wordt de rechtmatigheid gewaarborgd door de inrichting van de administratieve organisatie, procedures en een stelsel van interne controle. De rechtmatigheid wordt vastgesteld aan de hand van een controleprotocol, afgestemd met het Ministerie van Financiën. Aan de hand van eigen intern onderzoek op basis van het protocol legt de directie verantwoording af aan het bestuur en aan het Ministerie.

Door een externe accountant wordt dit interne onderzoek gecontroleerd in het kader van de controleopdracht voor het jaarverslag. Aan de hand van de rapportage van de directie en de controlewerkzaamheden door de accountant is het bestuur van mening dat de in de jaarrekening verantwoorde bijdragen, opbrengst vrijstellingsbewijzen en bruto schadeschaden rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het oordeel van de externe accountant is opgenomen in de controleverklaring bij de jaarrekening.

Integriteitsbeleid

De organisatie streeft ernaar integer te handelen. De Vereende heeft hiertoe regels opgesteld over het gedrag van haar medewerkers op alle niveausten aanzien van nevenactiviteiten, het al dan niet accepteren van relatiegeschenken en de omgang met vertrouwelijke gegevens. Alle medewerkers zijn gebonden aan de gedragscode inzake integriteit, die bij indiensttreding en vervolgens tweejaarlijks moet worden ondertekend. De Vereende heeft een compliance officer aangesteld, die toeziet op de naleving van deze regels. Er is een klokkenluiderregeling,

die medewerkers de mogelijkheid biedt onverhoopte misstanden te melden, er is een incidentenregeling opgesteld en alle medewerkers hebben een overeenkomst inzake het zakelijk gebruik van computers en internet ondertekend. Al deze regels zijn onverkort van toepassing op de medewerkers die werkzaamheden verrichten voor het Waarborgfonds.

Daarnaast is in de arbeidsovereenkomst met de medewerkers van de Vereende die betrokken zijn bij schadebehandeling expliciet opgenomen dat de schadebehandeling van schaden op onafhankelijke wijze dient te geschieden. In de uitbestedingsovereenkomst tussen de Vereende en het Waarborgfonds zijn daarnaast duidelijke bepalingen opgenomen over hoe omgegaan wordt met mogelijk tegengestelde belangen.

Beloning directie en bestuur

De beloning van Bestuur en Directie dient plaats te vinden binnen de kaders van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector. Binnen het bestuur ontvangt alleen de voorzitter een vergoeding voor zijn werkzaamheden. Deze vergoeding valt binnen de wettelijke kaders.

De Directie wordt gevoerd door de rechtspersoon de Vereende N.V. In de afspraken die met de Vereende zijn gemaakt is vastgelegd dat voor de topfunctionarissen, naar rato van de werkelijke tijdbesteding, de werkelijke kosten worden doorbelast doch gemaximeerd tot de bedragen die conform de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector zijn toegestaan.

Na een jarenlange trend van dalende aantallen schaden zijn deze cijfers vanaf 2016 weer opgelopen. Deze toename laat zich vooral zien op het gebied van schaden aan wegmeubilair. Hoewel wij verwachten dat, mede door verdere technische vernieuwingen, in komende jaren de aantallen weer kunnen afnemen, houden we op de korte termijn rekening met een toename in aantallen schaden door het aantrekken van de economie. De ontwikkelingen in aantallen zijn beperkt. Wij verwachten hierdoor geen grote veranderingen op het gebied van de schadelast en bedrijfskosten.

De jaarlijkse bijdrage die verzekeraars aan het Waarborgfonds betalen is in 2018 gestegen. Deze ontwikkeling houdt verband met de afbouw van het overschot aan liquide middelen die in het verleden is ontstaan. Ook voor 2019 wordt een verdere stijging van de bijdrage voorzien waarmee de bijdrage dekkend is voor de schade-uitkeringen en kosten.

In het kader van de invulling van de maatschappelijke rol die het Waarborgfonds vervult wordt in de komende jaren, in overleg met de stakeholders, bekeken of en waar de kennis en kunde van het Waarborgfonds ingezet kan worden.

Rijswijk, 24 april 2018

Bestuur

mr. drs R.J. Hof (voorzitter)
J. Boeve
mw. M.M. de Jager
Mr. T.L.W.M. Mallant

Directie

De Vereende N.V.
mw. mr. I.A. Visscher
N.J.M. Barendse RA

Doorrijdende 50-plussers vragen om meer onderzoek

Doorrijden na een ongeval, bijna iedereen spreekt er schande van. Of het nu gaat om een deuk in de bijrijdersdeur van een andere auto of een fietser met fikse verwondingen scheppen en niet te hulp schieten. Maar wie zijn die doorrijders nu eigenlijk?

Doorrijden na een ongeval gebeurt vaker dan je denkt. Ruim 60 keer per dag rijdt een bestuurder door, nadat hij tegen een geparkeerd voertuig gereden is. In die gevallen gaat het meestal om een kleine deuk of kras.

Maar het kan ook erger: dagelijks rijden 3 bestuurders door na het veroorzaken van een ongeval met letsel. Het slachtoffer wordt dan hulpeloos achtergelaten. Slechts een klein deel van die groep staat uiteindelijk voor de rechter.

Volgens het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, dat onderdeel is van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, gaat het in 26,3 procent van de geregistreerde ongevallen met letsel om een doorgereden 50-plusser. De 18- tot 24-jarigen rijden iets minder vaak door, maar zijn nog steeds goed voor 22,9 procent van die gevallen. Het autobezit in de groep 50-plus is in absolute zin met meer dan 3 miljoen auto's natuurlijk fors groter dan het autobezit in de groep 18-24 jaar (circa 250.000 auto's), maar levert toch gefronste wenkbrauwen op. Opvallend, vindt landelijk verkeersofficier van justitie Achilles Damen. „In mijn loopbaan heb ik veel mensen in alle soorten en maten voorbij zien komen. Het is zeker geen homogene groep en ik heb niet het gevoel dat 50-plussers oververtegenwoordigd zijn.”

Het hazenpad kiezen

Damen constateert wel dat de 18- tot 24-jarigen tot een risicogroep behoren. Zij komen relatief vaker voor in verkeerszaken, meent hij. „Ze zijn vooral betrokken bij kleine ongevallen en snelheidszaken. Die lijn zie je terug in het hele verkeersstrafrecht.” De reden dat deze beginnende bestuurders vaker in aanraking komen met justitie is doordat zij minder rijervaring hebben en vaker met drugs of alcohol achter het stuur kruipen.

Het Waarborgfonds keerde afgelopen jaar ruim 52 miljoen euro uit aan schade door een onbekend gebleven motorrijtuig.

Verkeerspsycholoog Gerard Tertoolen kan zich voorstellen dat 18- tot 24-jarigen na een ongeval het hazenpad kiezen. „Ze zijn bang om gepakt te worden en besluiten daarom weg te vluchten. Dat betekent overigens niet dat ik het goedkeur.”

Wie het slachtoffer na een ongeval met letsel hulpeloos achterlaat, is strafbaar. Binnen 12 uur na het ongeval kunnen daders van doorrijden na kleine schades zich nog melden bij de politie zonder dat dat gevolgen heeft voor de rechtszaak. „Als je gevlucht bent uit stress, kan de ratio het later alsnog overnemen. Dat resulteert er vaak in dat men zich alsnog aangeeft. In zo'n geval wordt er rekening mee gehouden dat je als het ware 'tot bezinning' bent gekomen. Daar wordt dan rekening mee gehouden. Wanneer er sprake is van het achterlaten van een slachtoffer in hulpeloze situatie gaat dat niet op: dan ben je altijd fout”, laat Damen weten.

Het Waarborgfonds keerde afgelopen jaar ruim 52 miljoen euro uit aan schade door een onbekend gebleven motorrijtuig. Daarvan ging ruim 15 miljoen euro naar letselschade. Naar schade van geparkeerde voertuigen en dat van wegmeubilair gaat een nog hoger bedrag. „Dat komt ook vaker voor, dus gaat het om een kleiner bedrag per geval. Je moet je voorstellen dat letselschade van veel grotere impact is. Naast dat de auto gerepareerd of vervangen moet worden, is er ook nog een slachtoffer die hoogstwaarschijnlijk enkele operaties moet ondergaan. Dat kan permanente gevolgen hebben voor de kwaliteit van iemands leven”, aldus Jelle Smits van het Waarborgfonds.

“Ik heb nog steeds geen idee wie het geweest is.”

Verwerking van ongeval is moeilijk

Hans van Maanen van Vereniging Verkeersslachtoffers weet maar al te goed hoe het is om slachtoffer te zijn van een doorrijder. „Ik heb nog steeds geen idee wie het geweest is. Waarom men het doet, kan ik al helemaal niet begrijpen.” Het enige wat Van Maanen weet is dat hij door een Volvo werd aangereden toen de bestuurder bellend achter het stuur even niet oplette. Gewond bleef hij achter op de weg. „Toen ik daar op de grond lag, was geen vezel in mijn lijf bezig met het onthouden van het kenteken van de doorrijder. Dat je niet weet wie het gedaan heeft maakt de verwerking ervan nog moeilijker. Een plekje geven gaat daarom niet gemakkelijk.”

Dat slechts een klein deel van de doorrijders uiteindelijk voor de rechter staat, vindt Van Maanen een kwalijke zaak. „Ik snap dat het in sommige gevallen lastig te achterhalen is wie de dader is. Als er geen omstanders in de buurt waren tijdens het ongeval heeft niemand waarschijnlijk het kenteken genoteerd en wordt het lastig om de dader op te sporen.”

Wegvluchten uit pure stress

Verkeerspsycholoog Gerard Tertoolen ziet dat de doorrijders op te delen zijn in twee categorieën: de ene groep heeft iets te verbergen en is bang voor de gevolgen, zoals met bijvoorbeeld drank of drugs achter het stuur gestapt, terwijl de andere groep uit pure stress wegvlucht. „Vooral de laatste groep wordt onderschat. De rationele kant neemt het over en men probeert weg te komen van dat wat een bedreiging vormt. Dat is hoe die groep meestal op een ongeval met letsel reageert, maar daarmee wil ik het niet goedpraten.”

De andere groep heeft wel degelijk wat te verbergen. In de meeste gevallen gaat het om een biertje te veel. Tertoolen: „Ik kan me voorstellen dat zoiets vaker voorkomt in het donker als men na een avond in de kroeg naar huis rijdt. Er wordt dan ook vaak gedacht dat je makkelijker weg kunt komen, omdat er minder mensen op straat zijn die je kenteken kunnen noteren.”

Tertoolen denkt niet dat rijervaring hier een rol in speelt, maar benadrukt wel dat bij jonge bestuurders alcohol en drugs vaker in het spel zijn. Over 50-plussers laat hij zich niet echt uit. „Ik denk wel dat het belangrijk is om er onderzoek naar te doen, want als die groep zo groot is, moeten we erachter komen wat de verklaring daarvoor is.”

'We moeten als branche samen risico's verzekeraar houden'

Oplossingen bieden voor moeilijk verzekerbare risico's: het is een van de kerntaken van de Vereende. Maar dat betekent niet dat andere verzekeraars zich alleen maar op de 'makkelijke' risico's moeten richten. Dan dreigt schaarste en – in het ergste geval – onverzekerbaarheid, vindt Adfiz-directeur Enno Wiertsema. Hij merkt dat adviseurs steeds vaker moeite hebben om ondernemers met een wat minder gangbaar bedrijf, zoals veetransporteurs, te verzekeren. "Verzekeraars lijken vaker voor de makkelijkste weg te kiezen. Ik vind dat wij met elkaar de verantwoordelijkheid moeten nemen en moeten samenwerken om ervoor te zorgen dat risico's verzekeraar blijven."

Wiertsema hoort regelmatig dat een van de Adfiz-leden een risico bij geen enkele verzekeraar kan onderbrengen. "En dan gaat het om risico's die helemaal niet zo vreemd of groot zijn." De Adfiz-directeur vindt niet dat de afnemende verzekeraarheid louter aan onwil van de verzekeraars te wijten is. "Bijna iedereen vindt het een groot vraagstuk. Ik begrijp wel dat verzekeraars door een aantal ontwikkelingen anders naar risico's zijn gaan kijken. Ze moeten vooral zelf aangeven hoe dat komt, en het zal per maatschappij verschillen, maar mijn vermoeden is dat standaardisering en Solvency II ermee te maken hebben. Bovendien moeten ze elke drie maanden verantwoording afleggen aan de aandeelhouders. Bedrijfskundig gezien is het dus te begrijpen dat verzekeraars er niet happig op zijn om door te gaan met het verzekeren van risico's waar ze verlies op lijden. Als de buffers groter moeten en je kunt veel automatiseren, zie je dat verzekeraars ervoor kiezen dat wat niet te standaardiseren valt maar niet meer te verzekeren. Maar een goede ontwikkeling is dat niet."

Gebrek aan concurrentie

Als je kijkt naar wat de gevolgen zijn voor de maatschappij, dan wordt de groeiende praktische onverzekerbaarheid een probleem, zegt Wiertsema. "Als je steeds de minst winstgevendende producten beëindigt, blijft er geen verzekering meer over. En in ieder geval geen concurrentie." Hij heeft het vooral over onverzekerbaarheid in praktische zin. "Het gaat er niet om dat bepaalde categorieën risico's technisch wel of niet verzekerd kunnen worden. Het gaat hier vooral om ondernemers die plotseling 1400% meer premie gaan betalen. Of bijvoorbeeld verzekerden die op 31 december te horen krijgen dat ze per 1 januari niet meer verzekerd zijn. Wil je een medewerker ontslaan, dan heb je een opzegtermijn. Voor verzekeringen zou zo iets ook moeten gelden."

Er is een gebrek aan concurrentie tussen verzekeraars, vooral op het gebied van specialistische risico's, zegt Wiertsema. "Dat zorgt ervoor dat premies flink gaan stijgen en dat een verzekeraar kwetsbaar is. Dat hebben we kunnen zien bij de hagelschade in Brabant." Van een breed maatschappelijk probleem is nog geen sprake. "Maar we zien wel een ontwikkeling. Ik ben ervoor om niet alleen de problemen van vorig jaar en vandaag op te lossen, maar juist ook die van volgend jaar. Heel veel risico's kunnen nog maar bij een klein aantal verzekeraars worden ondergebracht. Dat leidt tot oligopoliegedrag."

Luisterend oor

Het Verbond van Verzekeraars heeft aangegeven dat het nog wel meevalt met de onverzekerbaarheid van risico's. Dat betekent niet dat Wiertsema daar geen gehoor krijgt: "Ik krijg bij het Verbond altijd een luisterend oor als ik deze problemen aansnij. Gaat het niet om een absurde premieverhoging, maar om échte onverzekerbaarheid, dan wordt er contact gezocht met de verzekeraar. Dus het Verbond neemt dat zeer serieus."

Big data

Met gebruik van big data kunnen risicoprofielen steeds nauwkeuriger worden bepaald. Dat leidt volgens Wiertsema eerder tot het afvallen van risico's: "Hoe specifieker dat profiel wordt, hoe meer je de risico's die erbuiten vallen, gaat wegsnijden. Degenen die zich moeten verzekeren kunnen dan de premie niet meer betalen en degenen die een prima premie hebben, denken: ach, dat risico kan ik zelf wel dragen. Als die ontwikkeling te ver doorgaat, dan gaat echt de bijl in de solidariteit van het verzekeringsstelsel."

"De Vereende vormt voor moeilijk verzekerbare risico's een ideale buffer"

Leuren met normale risico's

Het probleem van de onverzekerbaarheid zit niet alleen in de zakelijke markt, waar taxibedrijven, veevervoerders en recyclingbedrijven steeds moeilijker verzekerd kunnen worden. Wiertsema: "Denk ook aan een beroepsgroep als verloskundigen. Dat zijn toch geen hele vreemde risico's?" Behalve bij bepaalde branches speelt de moeilijke verzekerbaarheid ook op individueel niveau een rol. "Probeer als 18-jarige maar eens een autoverzekering te sluiten terwijl je keurig rijdt. Of als bejaarde. Is dat technische onverzekerbaarheid? Ik denk het niet. Gaat de solidariteit naar de knoppen als we dit verder doorvoeren? Ja. Adviseurs komen dit echt dagelijks tegen. Ze moeten soms leuren met heel normale risico's en krijgen dan nul op het rekest. In het mkb komen we echt onverzekerbare bedrijven en branches tegen."

Grootzakelijke risico's vinden in de meeste gevallen op de beurs wel onderdak, zegt Wiertsema. "Maar het wordt wel steeds moeilijker. Je ziet ook dat verzekeraars op grotere percentages willen meetekenen dan vroeger. Het aantal verzekeraars per polis neemt af."

De Vereende:

ideale buffer, maar niet voor alles

De Vereende vormt voor moeilijk verzekerbare risico's een ideale buffer, zegt Wiertsema. "Die biedt een oplossing voor een bepaald segment totdat de markt er producten voor gaat ontwikkelen en dan stroomt De Vereende weer leeg. Dat is natuurlijk fantastisch." Maar het kan niet altijd het antwoord zijn op een maatschappelijke trend, vindt hij. "Ontstaat er een tendens waarbij risico's steeds vaker buiten de boot vallen, dan moeten we ons afvragen hoe we ermee moeten omgaan. Het kan niet zo zijn dat hele branches niet meer verzekerd kunnen worden en dat de Vereende daarvoor dan maar als enige de oplossing moet leveren."

Samen oplossingen zoeken

Maar wat is dan wel de oplossing? Wiertsema gelooft allereerst in samenwerking: "We moeten meer samenwerken en meer onverzekerbare klanten bij elkaar brengen. Van groepen kun je makkelijker 'mandjes' maken. Maar het is niet eenvoudig om concurrenten zo intensief te laten samenwerken. In de coassurantiemarkt wordt er al wel aan gewerkt. Er lopen al pilots van beursmakelaars die affinity-programma's draaien voor klanten die worden aangebracht door individuele adviseurs."

Meer aandacht voor preventie kan een andere oplossing zijn. "Daar hebben adviseurs ook een verantwoordelijkheid in. Preventie is typisch iets wat we samen met verzekeraars kunnen oppakken. Die kans moeten we niet laten liggen. Zo kun je risico's verzekerbaar maken of verzekerbaar tegen normale premies." De rol van de adviseur ziet Wiertsema steeds meer toegroeien naar die van risicomanager. "Daarin zit een grotere preventierol. Daar kunnen we de klant mee helpen."

"Grote verzekeraars zullen gaan inzien dat de vakkennis die assurantieadviseurs in huis hebben zo gek nog niet is"

Een derde mogelijkheid is het verbreden van de horizon. "Adviseurs zouden wat meer naar buitenlandse verzekeraars kunnen kijken die het wel aandurven om bepaalde risico's te verzekeren. Die hebben wat meer concurrentie en blijven een breder pakket voeren."

Verantwoordelijkheid nemen

Als branchevereniging kan Adfiz eraan bijdragen dat er een groter bewustzijn ontstaat bij verzekeraars. "Verzekeraars moeten hun verantwoordelijkheid nemen, terwijl dat op de korte termijn misschien niet in hun belang is. Wij willen eraan bijdragen dat het langetermijnbelang, het maatschappelijke belang, zwaarder gaat wegen. Wij doen dat door stakeholders als de AFM, de politiek, de

werkgeversorganisaties en de ACM constant te wijzen op de problematiek die ontstaat en dreigt te ontstaan. Als we maar duidelijk genoeg maken wat er gebeurt, dan hoop ik dat die verantwoordelijkheid ook genomen wordt."

Nieuwe risico's

Wiertsema snijdt nog een ander probleem aan op het gebied van verzekerbaarheid: "Er komen steeds meer start-ups met plannen en ideeën waar nog nooit een verzekeringspremie voor is vastgesteld. Verzekeraars hebben daarvoor de vakkennis niet meer om het risico te calculeren. "We zijn wel trots dat we robotiseren, maar de kennis van het verzekeringsvak verdwijnt. De vakmensen zijn de afgelopen jaren bij reorganisaties verdwenen en keren nu niet meer terug." Wiertsema vindt het daarom een goede zaak dat de Vereende voor nieuwe risico's als kraamkamer kan fungeren, juist dankzij de vakkennis die in huis is. "Bij de Vereende is het geaccepteerd dat acceptanten een uur met elkaar over een risico overleggen. Maar de markt functioneert zodanig op basis van prijsdruk, dat het vakmanschap uit de organisaties gesneden wordt. Dat is geen goede ontwikkeling. Ik hoop dat de wal het schip gaat keren, maar het zal lastig worden om de kennis snel terug te brengen."

Gevolg daarvan is wel dat verzekeraars steeds meer het belang van advies zijn gaan inzien, stipt Wiertsema nog een positief punt aan. "Robotisering zal nog wel doorgaan, maar ook de grote verzekeraars zullen gaan inzien dat de vakkennis die assurantieadviseurs in huis hebben zo gek nog niet is."

Enno Wiertsema

Olaf Simonse (Wijzer in Geldzaken) over gedragsverandering:

'Kleine, concrete stapjes werken het beste'

Risico's betaalbaar houden is soms een kwestie van gedrag. De Vereende helpt verzekerden onder meer met gedragsverandering via het project RijZeker. Zo worden zij op weg geholpen naar een beter betaalbare autoverzekering en de zekerheid waar de tijd om vraagt. Maar ook in bredere zin kan gedragsverandering helpen geldzaken beter te beheersen. Olaf Simonse, hoofd van het platform Wijzer in Geldzaken, geeft inzicht in de mogelijkheden, al moeten die ook weer niet worden overschat: "In de basis hebben we gewoon een reptielenbrein dat is gericht op de korte termijn."

Wijzer in geldzaken bestaat inmiddels tien jaar als afdeling binnen de directie Financiële Markten van het ministerie van Financiën. Simonse, van huis uit econometrist, is al vanaf het prille begin bij het platform betrokken. "Wij zijn gericht op het bevorderen van verantwoord financieel gedrag." Hij heeft de afgelopen jaren gezien dat mensen beter met hun geld leren omgaan. "We zien dat consumenten hun geldzaken nauwkeuriger zijn gaan managen. Maar dat komt niet alleen door ons. De crisis heeft ervoor gezorgd dat mensen er meer aandacht voor hebben gekregen. Ook organisaties als banken en media proberen mensen actiever te helpen in het omgaan met geldzaken." Die aandacht richt zich wel

met name op de korte termijn, zegt Simonse. "Bij de langetermijnzaken als pensioen of voorbereid zijn op belangrijke life events is nog veel winst te halen."

Jong geleerd, oud gedaan

Een van de belangrijkste factoren bij gedragsverandering is het aanleren van financiële vaardigheden op jonge leeftijd, zegt Simonse. "De manier waarop mensen met geld omgaan is vaak aangeleerd gedrag. Het probleem is dat geldzaken veel minder concreet zijn in vergelijking met bijvoorbeeld autorijden. Juist omdat het gewoontegedrag is, moet je financieel gedrag al op jonge leeftijd aanleren. Dan doe je het later ook

beter. Bovendien zijn de onderliggende vaardigheden heel basaal. Die hebben te maken met het besef dat je geld maar één keer kunt uitgeven, dat je wordt beïnvloed door reclame en dat later iets groters kunt kopen als je nu iets spaart. Met zulke concepten moet je heel jong beginnen."

Pensioen

De lange termijn is dus een aandachtspunt bij de financiële consument. Pensioen is bij uitstek een voorbeeld van een langetermijnonderwerp. En laat dat nu juist het meest bezochte onderdeel zijn van de website van Wijzer in geldzaken. "55-plussers hebben vaak geen idee hebben wat ze hebben en wanneer ze kunnen stoppen. Vaak kunnen we ze met een paar zetjes in de

"We zijn voor een deel nog steeds reptielen die reageren op wat er in de omgeving gebeurt"

goede richting wel antwoord geven op hun vragen en dat zorgt voor gemoedsrust. Jongere consumenten moet je denk ik niet direct lastigvallen met het onderwerp pensioen, maar meer benaderen via de lijn van de life events. Waar moet je aan denken als er iets gebeurt in je leven, zoals scheiden of samenwonen? Wat betekent dat dan voor je pensioen?"

Handelingsperspectief bieden

Wijzer in geldzaken werkt er daarom aan om de pensioenvraag meer te integreren in de andere life events. "We kijken per groep consumenten hoe je het onderwerp het beste kunt oppakken. Er is geen one size fits all. Uit onderzoek is bijvoorbeeld gebleken dat groepen als zelfstandigen, mensen met een laag inkomen en gescheiden vrouwen risico lopen op een lager pensioen dan ze verwachten. Die groepen moet je op een andere manier aanspreken. De truc is om het eenvoudig te maken, met persoonlijke informatie die een handelingsperspectief biedt op het moment dat de consument er iets aan heeft. Algemene informatie helpt niet."

Vechten of vluchten

Uit onderzoek van het platform blijkt dat 40% van de Nederlanders wel eens financiële stress ervaart. Dat kan een prikkel zijn om iets aan het financiële gedrag te doen, maar vaak is het een reden om de kop in het zand te steken, zegt Simonse. "Veel mensen hebben juist die reflex. Dat is de reactie op stress: vechten of vluchten. Wat dat betreft is veel van ons gedrag gestuurd door onbewuste emoties en processen. We zijn voor een deel nog steeds reptielen die reageren op wat er in de omgeving gebeurt. Voordat je kunt denken: ben ik wel het juiste gedrag aan het vertonen, is het ongeluk al gebeurd."

Bij gedragsverandering moet je niet alleen vertrouwen op het sturen van het bewuste brein. "Je moet ook bedenken hoe je mensen op subtiele manieren kunt verleiden om een bepaald gedrag te vertonen, zonder dat je het bewuste brein aanspreekt. Kennis is niet voldoende. Je hebt wel bepaalde basiskennis nodig, maar dat leidt op zichzelf niet tot ander gedrag. We weten dat roken ongezond is en toch roken nog veel mensen. Je moet daarom de omgeving zo organiseren dat het moeilijker wordt om te roken. Het is een en-en-en-aanpak: én beleid met regelgeving én productaanbod én met slimme technologie mensen een stapje verder helpen."

Technologie: hulp en valkuil

Technologie biedt veel kansen. Simonse geeft het voorbeeld van Peaks, een app van Rabobank waarmee je automatisch kunt beleggen met je wisselgeld. "Daardoor hoeven mensen niet meer elke maand te denken of ze geld opzijzetten. Het gaat automatisch en dan heb je succes." Technologie heeft eraan bijgedragen dat mensen hun uitgaven beter onder controle houden, zegt Simonse: "Mensen doen door de opkomst van mobiele bankieren beter aan cashmanagement. Mensen stonden vroeger vaker rood. Nu kun je met een druk op de knop geld overmaken van je spaarrekening naar je betaalrekening. Wat wij willen, is dat mensen automatisch elke maand een bedrag opzij zetten als appeltje voor de dorst. Het blijkt dat mensen meer moeite hebben om aan hun geld te komen als het op een spaarrekening staat." Ook vergelijkingssites helpen mensen om inzicht te krijgen. "Er komen steeds meer van dat soort toepassingen. We staan nog maar aan het begin."

Technologie kan het ook moeilijker maken om met geld om te gaan, zegt Simonse. "Online aankopen doen maakt impulsaankopen nog makkelijker. Een ander aspect is dat geld steeds minder tastbaar wordt. Je ziet niet meer wat je uitgegeven hebt. Voorheen had je geld in je portemonnee."

**"Je moet het niet te groot maken.
Heb een realistisch beeld van
wat mensen kunnen en doen"**

Uitgestoken hand

Mensen persoonlijke informatie bieden en kleine, concrete stappen laten zetten werkt dus het beste. "Je moet het niet te groot maken. Heb een realistisch beeld van wat mensen kunnen en doen", zegt Simonse. "Het heeft ook geen zin om bij betalingsproblemen een harde aanpak te kiezen. Je kunt mensen beter bij de hand nemen en in gesprek gaan. Vaak blijkt die betalingsachterstand maar een van de problemen. Door die mensen te helpen, neemt het aantal wanbetalers drastisch af. De uitgestoken hand werkt veel beter dan de opgeheven vinger. Geef mensen het idee dat ze door iets kleins te veranderen een stap zetten. En kleine stapjes leiden tot grote stapjes."

Beroepsaansprakelijkheid verzekeren:

Meer dan alleen claims afhandelen

Met de BAVAM-polis richt de Vereende zich specifiek op het verzekeren van de beroepsaansprakelijkheid voor financieel adviseurs en makelaars & taxateurs in onroerende zaken. Beide beroepsgroepen lijken op elkaar qua werkzaamheden, maar verschillen tegelijkertijd op het gebied van regelgeving. Hoe kijken makelaars en adviseurs aan tegen hun zorgplicht en wat verwachten zij van hun beroepsaansprakelijkheidsverzekeraar?

Twee financieel adviseurs en een makelaar gaan in gesprek met Bert Sonneveld, Manager Marketing & Acceptatie bij de Vereende. Aan tafel zitten Michael Boon (de Kilometerverzekering), Marnix Bokhorst (Bokhorst Verzekeringen) en Jaap Admiraal (JA! Makelaardij). Boon en Bokhorst hebben veel met de Vereende te maken, omdat ze allebei gespecialiseerd zijn in het verzekeren van bijzondere risico's.

Meer vastleggen

Boon en Bokhorst vragen veel informatie aan de klant voordat een verzekering wordt gesloten. Sonneveld wil weten waarom dat is. "Heeft dat met de zorgplicht te maken, of deden jullie dat altijd al?"

Boon: "De verzekeringen die de Vereende biedt, kunnen eigenlijk alleen succesvol gesloten worden bij gespecialiseerde kantoren. Want andere kantoren zeggen misschien al heel snel dat iemand zich maar bij de Vereende moet melden. Maar dat hoeft niet zo te zijn. En als een klant zich bij ons meldt, doen we wel een goede inventarisatie."

Bokhorst: "De extra wetgeving van de laatste jaren heeft onze werkwijze niet veranderd. We zijn niet opeens beter gaan adviseren. Wel zijn we meer gaan vastleggen en we denken meer na over hoe we zaken op de juiste manier vastleggen om discussie te voorkomen in de toekomst."

Boon: "Als je niet gespecialiseerd bent in deze producten, dan gaat het rondom het vastleggen van de klantwensen mis. Ik had een klant met een Mercedes die er na een total loss-aanrijding achter kwam dat hij alleen WA verzekerd is. Wij konden de juistheid hiervan aantonen aan de hand van de telefoongesprekken die waren gevoerd: de verzekerde had geen schadevrije jaren en had alleen voor WA gekozen om de premie betaalbaar te houden."

Professionalisering en verharding

Sonneveld wil weten wat er in de praktijk van adviseurs en makelaars is veranderd ten opzichte van vijf jaar geleden. Bokhorst: "De markt heeft een professionaliseringsslag gemaakt. Ook uit eigen beweging, maar zeker gestimuleerd door de AFM en de veranderende maatschappij. De consument is mondiger en doet sneller zijn beklag. Geldkwesties liggen altijd gevoelig, dus wij moeten zorgen dat we onze informatievoorziening op peil hebben. Dan voorkom je veel sneller dat je in een claimsituatie terecht komt."

Dat herkent makelaar Admiraal: "Ik merk dat de maatschappij verhardt. De relatie met de klant was vroeger veel relaxter. De concurrentie is veel scherper en de courtages zijn veel lager. De consument vindt een courtage van 0,75% wel genoeg. Die denkt: je verkoopt mijn huis in twee uur. Tegelijkertijd wordt er hoog geboden door kopers, die vervolgens toch eerder proberen met een klacht wat van hun geld terug te halen. Dus bij ons is het ook heel belangrijk dat je alles goed vastlegt."

Controle versus loslaten

Sonneveld merkt op dat er in de makelaardij meer aandacht is gekomen voor het controleren van gegevens. “De oppervlakte van een woning werd regelmatig niet nagemeten door makelaars, maar omdat het aantal vierkante meters nogal eens bleek af te wijken van de opgave, wordt daar nu strenger naar gekeken.”

Admiraal: “Dat klopt niet meer helemaal. Het is een tijdje erg streng geweest, waarbij iedereen zijn best deed. Maar ik zie nu dat het weer wat lossier wordt, jammer genoeg. Oppervlakten worden alweer sneller naar boven afgerond. Dat is jammer, want makelaars hebben sinds de crisis hun slechte imago een stuk kunnen verbeteren. Wij proberen het zo eerlijk mogelijk te doen, maar ik zie het in de markt opschuiven. Er komen jonge makelaars op de markt die minder kundig zijn. Wij hebben daar last van, want je bent voor een klant al snel lastig. Die stapt dan makkelijk over naar een ander.”

Bokhorst ziet ook bij opstal- en inboedelverzekeringen vaak verschillen tussen de opgegeven en de werkelijke

waarde: “Wij gebruiken een aantal online applicaties waarin bijvoorbeeld de herbouwwaarde of de inboedel wordt berekend. Dat wijkt vaak erg af van de werkelijke situatie. Daar moet je goed op letten.”

Volgens Boon laten maatschappijen de getallen juist wat meer los: “Veel verzekeraars werken niet meer op basis van de verzekerde som. Het risicoadres wordt geïnventariseerd en alles op dat adres is verzekerd. Dat is beter dan dat je met inboedelwaardemeters werkt. Dat doen wij overigens nog wel omdat de klant vaak een andere perceptie van de inboedelwaarde heeft. Maar onderverzekering is in de praktijk niet meer van toepassing. Dat is een fijne ontwikkeling.”

Bokhorst: “Standaard een inboedel dekken voor een ton en de herbouwwaarde voor vijf ton, dat is een mooie ontwikkeling. Het is gemak. Maar aan de andere kant zijn er genoeg mensen die een eenvoudige inboedel hebben die met 35.000 euro ook netjes is afgedekt. Die mensen betalen dan eigenlijk te veel premie en zijn met maatwerk beter af”

Aandacht voor de klant

Boon vindt dat de wet- en regelgeving ervoor zorgt dat adviseurs weinig meer toekomen aan de klant. “Neem de nieuwe AVG-privacyregels: dat is enorm lastig en niemand geeft aan wat we wel en niet kunnen doen. En zo is er elke keer wel iets waardoor we met van alles bezig zijn, behalve met de klant.”

Admiraal ziet in de makelaardij dat de kwaliteit afneemt. “Dat komt in ons vak vooral door de drukte en door het gebrek aan gekwalificeerd personeel. De klant staat natuurlijk centraal en daar hoort een product bij: die wil een huis kopen. Maar reken je een lagere prijs, dan wordt het nu eenmaal lastiger om ook de kwaliteit van je personeel op peil te houden.”

Rust in regelgeving

Sonneveld wil weten wat de drie in de komende vijf jaar aan nieuwe regelgeving verwachten. Bokhorst vindt het tijd voor een ‘regelpauze’: “Het zou goed zijn om de bestaande regelgeving overal goed te implementeren. Geef dat de tijd om goed te integreren in de bestaande processen. We moeten dingen gaan vastleggen, maar volgende maand wil een klant dat zijn gegevens niet meer geregistreerd worden, wijzend op de AVG. Dat kan ik wel aan, maar voor een verzekeraar wordt het lastig. En er is wél een bewaarplicht.”

Boon denkt dat financieel adviseurs te maken gaan krijgen met de eis dat zij voldoende geld in kas hebben om het bedrijf te runnen, zoals verzekeraars kapitaal-eisen hebben onder Solvency II. “Ik denk dat we moeten gaan aantonen dat we voor de lange termijn een gezonde bedrijfsvoering hebben. De AFM vraagt nu al naar onze vermogenspositie.”

Bokhorst: “Volgens mij doen ze dat niet meer. Ze vragen wel naar een positief eigen vermogen en de rekening-courantposities bij verzekeraars. Dat is helemaal geen gekke gedachte.” Boon: “Je wilt als verzekeraar ook weten dat je zakenpartners stabiel zijn. Als wij failliet gaan, dan heeft de Vereende een probleem. Want er zit veel handwerk in wat wij doen. Achter de schermen gebeurt er veel.”

Transparantie geen issue

Sonneveld: “En wat denken jullie van belonings-transparantie? Er is veel meer transparantie gekomen over de verdiensten van makelaars. Financieel adviseurs willen die stap nog niet zetten.”

Boon: “Wij zetten gewoon op onze site wat we verdienen, hoor.”

Bokhorst: “De consument wist toch al heel lang wat een makelaar aan courtage rekende? Alleen was het op een gegeven moment niet meer vanzelfsprekend

dat het tarief altijd hetzelfde was. Als mensen zelfwerkzaam zijn, kan het wat goedkoper. Maar wij zijn ook transparant over onze verdiensten. Die staan bij verzekeraars waar het kan gewoon op de polis. Daar is weleens discussie over, maar klanten vinden het logisch dat wij eraan verdienen. Het is geen issue.”

Admiraal: “Wij werken met een percentage van de koopsom. Dat passen wij afhankelijk van het type object en eenvoud van verkoop aan naar uiteraard een minimaal basisbedrag.”

De zekerheid van deze tijd

‘De zekerheid waar de tijd om vraagt’ is sinds vorig jaar de belofte van de Vereende. “Wat betekent dat voor jullie?”, wil Sonneveld weten.

Voor Bokhorst zit het ’m vooral in snelheid: “Wij zien heel veel nieuwe voertuigen de markt op komen. Verzekeraars zijn daar meestal nog niet klaar voor omdat de markt bijvoorbeeld nog te klein is. Dan komen we bij de Vereende uit. Maar ik denk dat de Vereende aan zulke nieuwe ontwikkelingen wel wat meer ruimte mag geven, zodat zij sneller en efficiënter kan handelen. Deze tijd vraagt om meer flexibiliteit.

Boon: “Ik denk dat de zekerheid waar deze tijd om vraagt, ook is gebaseerd op heel veel data. Dus zorgen dat premies veel meer gebaseerd zijn op de werkelijke risico’s.”

Sonneveld: “Maar wij proberen wel een vorm van solidariteit in onze premiestelling te houden. Wij zijn een vangnet.”

Bokhorst: “Maar je wilt wel voorkomen dat de ene branche een onevenredig grote premiestijging krijgt, terwijl de schaderesultaten goed zijn.”

Sonneveld: “We werken aan betere data-analyses om een gedifferentieerde premieverhoging door te kunnen voeren. Maar wat ook speelt, is dat we een vangnet zijn en dat we de maximumpremie beperkt willen houden. Dat is een constante strijd tussen de tegenstellingen van enerzijds de risicopremie en anderzijds solidariteit.”

Ondersteuning voordat er wordt geclaimd

Sonneveld wil tot slot weten wat de aanwezigen van hun aansprakelijkheidsverzekeraar verwachten. Bokhorst: “Ondersteuning en informatie. Dat biedt de BAVAM-polis al en die ontwikkeling moet worden voortgezet. Het is goed als dat is gericht op praktijksituaties en verder wordt uitgebreid.”

Boon: “Ik merk vaak dat de informatie erg op makelaars is gericht. Terwijl ik nu bijvoorbeeld een nieuwsbrief verwacht waarin de ins en outs van de AVG worden toegelicht en wat de aansprakelijkheidsrisico’s zijn.” Admiraal is makelaar, maar mist toch ook nog wel wat in de informatievoorziening: “Ik zou ook wel wat meer praktijkinformatie willen hebben.”

Sonneveld legt uit dat de AVG in BAVAM-verband zeker onder de aandacht is. Klanten krijgen steeds meer mogelijkheden om privacy gegevens te laten verwijderen. Wij willen onze verzekerden er dan op wijzen dat zij daar zorgvuldig mee omgaan. Een goed en volledig opgebouwd dossier is immers essentieel bij een aansprakelijkstelling. We gaan in onze nieuwsbrief ‘Zeker Vandaag’ regelmatig aandacht besteden aan de AVG.”

Boon: “We zitten ook met vragen rondom cyberrisk. En we willen graag meer weten over concrete praktijksituaties.” Daar haakt Admiraal bij aan: “Ik zou van BAVAM wel meer ondersteuning willen zien in de vorm van praktijkcasussen. Of een pakket met maatregelen die je kunt nemen om aan de AVG te voldoen. Wat moet je doen aan je disclaimers en je brochures? Dan heb je de eerste opvang geregeld.”

Sonneveld: “En verwacht je ook meer ondersteuning op het gebied van klachten? De BAVAM heeft juristen die kunnen helpen met klachtafhandeling.”

Bokhorst: “Volgens mij hebben we nu al de plicht om de BAVAM op de hoogte te stellen als een klacht tot een claim kan gaan leiden. En klachten ontstaan omdat er in het voortraject iets niet goed is gegaan. Dan moet je daar iets aan doen. Het moet niet zo zijn dat er een klacht nodig is om iemand in beweging te krijgen. We moeten meer hand in hand met de BAVAM kijken wat we kunnen doen om een klachtenprocedure te voorkomen.”

Boon: “Het is goed om telefonisch ruggenspraak te kunnen houden met de BAVAM.”

Admiraal: “Wij hebben weinig klachten. Maar als die er zijn, proberen we eerst intern de pijnpunten op te lossen. Via de Amsterdamse makelaarsvereniging MVA konden wij voorheen altijd juridische vraagstukken voorleggen aan een advocatenkantoor. Dat kon je al goed op weg helpen. Die functie zouden we bij de BAVAM ook graag zien.”

Sonneveld: “Ook bij de BAVAM staan wij klaar om mee te denken bij juridische vraagstukken die raakvlakken met aansprakelijkheid hebben. Het is daarom aan te raden altijd contact met ons op te nemen bij dit soort vragen.”

/ Marnix Bokhorst

/ Jaap Admiraal

/ Michael Boon

/ Bert Sonneveld

Een pool managen vereist een unieke bundeling van kennis

De Vereende voert het management over een aantal verzekeringspools waarin verzekeraars gezamenlijk bijzondere risico's dekken en kennis delen: de Atoompool, de terrorismepool NHT, de luchtvaartpool DAP en de Milieupool. Om dat in goede banen te leiden, is veel kennis en ervaring nodig, zegt Vereende-commissaris Michiel Delfos. "Dat is allemaal gebundeld in één organisatie en dat is uniek in Nederland."

Delfos - voorzitter van de divisie Schade en Inkomen bij Achmea - is lid van de raad van commissarissen van de Vereende en daarnaast voorzitter van de raad van commissarissen van de Atoompool. Doordat meerdere verzekeraars allemaal een stukje van het risico dekken, is een pool een efficiënte manier om grote en ingewikkelde risico's toch te kunnen verzekeren. Maar niet alle grote risico's moeten per se in een pool worden ondergebracht, zegt Delfos.

"Je moet altijd kijken vanuit maatschappelijk perspectief. Kan een pool een oplossing bieden voor een maatschappelijk issue? Gaat het daarentegen om bijzondere risico's die kleiner zijn, dan kan de Vereende daar prima zelf een rol in spelen. Bijvoorbeeld als het gaat om het verzekeren van bijzondere voertuigen zoals praalwagens en quads of het verzekeren van mensen met een strafrechtelijk verleden. Omdat deze risico's in de markt vrijwel niet te verzekeren zijn, biedt de Vereende hiermee mooie oplossingen voor maatschappelijke issues. Bij de echt grote risico's, zoals het atoomrisico, kan de Vereende dat niet zelf en is het een oplossing om daarvoor in poolverband dekking te bieden."

Nieuwe risico's

De klimaatverandering, met de bijbehorende stormschades, zou je als een nieuw groot risico kunnen bestempelen. Maar daarvoor zal niet direct een pool worden opgericht, zegt Delfos. "Voor nieuwe ontwikkelingen moet je altijd eerst onderzoeken of dat kan leiden tot mogelijke onverzekerbaarheid en daarmee een maatschappelijk issue. De veranderingen in het klimaat zijn fors, maar reguliere verzekeraars kunnen heel veel zelf doen om dat verzekerbaar te houden, bijvoorbeeld in de vorm van preventie en advies. Dus een nieuwe pool voor klimaatrisico's zie ik niet zo snel ontstaan."

Autoriteit

De Vereende is vooral een autoriteit op het gebied van bijzondere risico's, zegt Delfos. "Van atoomrampen tot carnavalsoptochten. Ik vind het prachtig om te zien dat de Vereende die autoriteit ook echt uitstraalt. De Vereende is heel erg actief in de vakpers en door het actief uitdragen van de kennis groeit de waardering in de markt. En er zullen voor de Vereende ongetwijfeld allemaal nieuwe bijzondere risico's bijkomen in de toekomst. Ik zie voor de Vereende wel een rol als autoriteit op het verzekeren van dit soort nieuwe technologieën en nieuwe risico's."

De Vereende maakt verzekeren ook mogelijk voor mensen die in de maatschappij niet meer terecht kunnen voor een verzekering. "Dat kan komen door een strafrechtelijk verleden, een gepleegde fraude of bijvoorbeeld omdat iemand in korte tijd veel schades heeft gehad. De premie is dan wel hoger, passend bij de kosten van een gespecialiseerde verzekeraar. En daarbij heeft de Vereende het mooie maatschappelijke doel om deze mensen uiteindelijk weer terug te kunnen leiden naar reguliere verzekeraars. Wij vertellen aan de telefoon ook gewoon dat iemand bij de Vereende een hogere premie betaalt dan bij een reguliere verzekeraar."

"Verzekeraars doen ook graag een beroep op de kennis die de Vereende in huis heeft"

Maatschappelijke rol

De Vereende biedt meerwaarde aan verzekerden, maar ook aan verzekeraars, zegt Delfos. Zeker op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen: "Verzekeraars in Nederland vullen hun eigen maatschappelijke rol steeds beter in. Bijvoorbeeld door te adviseren over het veiliger maken van bedrijventerreinen en kruispunten. Ook worden klanten steeds meer geholpen bij het voorkomen van de negatieve effecten van klimaatverandering en bij het voorkomen van verkeersongelukken. De Vereende is met haar grote maatschappelijke rol een voorloper en heeft ook in het verleden altijd een

voorbeeldfunctie gehad. Dat heeft invloed gehad op hoe verzekeraars breder zijn gaan opereren op dit terrein."

Verzekeraars doen ook graag een beroep op de kennis die de Vereende in huis heeft. "Het Verbond van Verzekeraars stelt bijvoorbeeld vaak vragen over onderwerpen als cyberrisico's of overstroming. En andersom proberen we ook expertise van verzekeraars binnen de Vereende te brengen: hoe ga je om met wet- en regelgeving bijvoorbeeld? Als de Vereende zich kan onderscheiden met kennis, profiteert de hele branche en dus ook de maatschappij ervan."

Afwegingen op hoog niveau

Delfos ziet van dichtbij wat er bij het managen van de Atoompool komt kijken. "Het is prachtig dat die bestaat, zodat we vanuit maatschappelijk belang in een samenwerkingsverband de risico's kunnen afdekken die individuele verzekeraars niet willen verzekeren. De oprichting van de atoompool komt voort uit het Verdrag van Parijs. Via aanvullende verdragen is uiteindelijk overeengekomen dat je het atoomrisico in Nederland voor € 1,2 miljard moet afdekken. Dat doen we met een groep van 12 Nederlandse verzekeraars. Vervolgens zijn de risico's ook nog eens herverzekerd bij de internationale atoompools. De kerncentrale in Borssele is dus indirect verzekerd bij 300 maatschappijen wereldwijd. Je mag deze risico's namelijk niet onderbrengen bij één herverzekeraar." De Vereende heeft niet alleen met Nederlandse, maar ook met buitenlandse atoomrisico's te maken. "Dat vereist dat we veel kennis van zaken in huis moeten hebben. Je neemt wel ingrijpende beslissingen over wat je wel en niet verzekert. Neem de kernramp bij Fukushima: daar heeft het management van de pools al bij acceptatie besloten dat schade door een tsunami is uitgesloten. Je maakt afwegingen op een hoog kennisniveau en met een grote impact. Vorig jaar ben ik bij de kernreactor in Petten geweest, waar medische isotopen worden geproduceerd. Dan zie je aan de vragen die worden gesteld aan de organisatie, dat de kennis er bij de Vereende vanaf spat. Het is mooi om te zien hoe zo'n organisatie de beveiliging tot in de extreme details heeft geregeld."

Calamiteiten- en risicomanagement

Het bestuur van de atoompool heeft zich vorig jaar gericht op twee onderwerpen, zegt Delfos. "Aan de ene kant is dat calamiteitenmanagement. Daarvoor zijn we een samenwerking aangegaan met Crawford. Zij zorgen bij een groot incident voor een callcenter waar mensen schade kunnen melden. Er is ook een optie dat er in Canada een callcenter actief wordt met Nederlandssprekende mensen, mocht de capaciteit in Nederland te klein zijn. Het is goed dat het management van een pool daarin vooruitdenkt."

Ten tweede is er aandacht geweest voor risicomanagement. "Dan bedoel ik niet alleen de

verzekeringstechnische risico's, maar bijvoorbeeld ook valutarisico's. Hoe zit het met de risico's die zijn afgedekt in landen als Oekraïne of Zuid-Korea? Wat gebeurt er als andere pools failliet gaan? Daarin hebben we stappen gezet om het management nog professioneler te maken. Maar laat ik duidelijk zijn: de professionaliteit staat al op een hoog niveau. Dat merk je aan de calamiteitenoefening die recent werd gedaan voor de Terrorismepool toen er een terreuraanslag werd gesimuleerd. Dan moet snel, maar weloverwogen worden beoordeeld of er sprake is van terrorisme of niet. Dan is de druk hoog."

"Je maakt afwegingen op een hoog kennisniveau en met een grote impact."

Luchtvaartpool in liquidatie

De Dutch Aviation Pool (DAP) is een pool die tot 2001 Nederlandse luchtvaatarisico's afdekte en als herverzekeraar optrad voor mondiale luchtvaatarisico's. De DAP bevindt zich sinds 2002 in run-off en wordt binnen enkele jaren geliquideerd, zegt Delfos. "De laatste schade waarvoor DAP optreedt als herverzekeraar, is bijna afgewikkeld. Die heeft betrekking op de aanslagen van 11 september 2001. Daarin is nu een schikking met de laatste benadeelde getroffen. Het was een tijd spannend, want er lagen hele hoge claims bij de verschillende betrokken verzekeraars. De vraag was of er genoeg was gereserveerd, maar met de recente schikking is de laatste schade nu binnen de getroffen voorzieningen afgehandeld.

Ook hier is het goed hoe de run-off ten behoeve van de Nederlandse markt is gemanaged door de Vereende."

/ Activa

Activa

		31 december 2017	31 december 2016
Immateriële vaste activa	6.1	1.327	1.649
In komende jaren van verzekeringsmaatschappijen en de Staat te ontvangen bijdragen	6.2	66.740	58.472
Vorderingen			
Vorderingen uit verhaalde schaden	6.3	10.849	6.712
Overige vorderingen	6.4	843	953
		11.692	7.665
Overige activa			
Materiële vaste activa	6.5	23	36
Liquide middelen	6.6	38.617	48.005
		38.640	48.041
Overlopende activa			
Lopende interest		0	0
		<u>118.399</u>	<u>115.827</u>

/ Passiva

Passiva

		31 december 2017	31 december 2016
Bestemd vermogen			
Fonds Middelen Gemoedsbezwaarden	6.7	4.957	5.283
Technische voorzieningen	6.8		
Voor nog te betalen bruto schaden		113.347	113.400
Aandeel herverzekeraars		-574	-3.600
		112.773	109.800
Kortlopende schulden	6.9		
Nog te betalen bruto schaden		45	16
Overige schulden		624	728
		669	744
		<u>118.399</u>	<u>115.827</u>

/ Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten over 2017

(x € 1.000)

		2017	2016
In rekening gebrachte bijdragen	7.1	62.647	60.851
Opbrengst vrijstellingsbewijzen	7.2	202	771
Honorarium Schadevergoedingsorgaan	7.3	25	20
Financiële baten	7.4	-9	-3
Totaal baten		62.865	61.639
Schadelast	7.5	65.248	64.865
Personeelskosten	7.6	4.064	4.128
Beheerkosten	7.7	2.147	2.186
Bedrijfslasten		6.211	6.314
Totaal Lasten		71.459	71.179
Saldo van baten en lasten		-8.594	-9.540
Het saldo van baten en lasten is als volgt verdeeld:			
Onttrekking cq dotatie aan het Fonds Middelen Gemoedsbezwaarden		325	-129
In komende jaren te ontvangen bijdragen van verzekeringsmaatschappijen en de Staat		8.269	9.669
		0	0

/ Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht over 2017

(x € 1.000)

	2017	2016
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo van baten en lasten	-8.594	-9.540
Aanpassingen voor:		
Mutatie technische voorzieningen eigen rekening	2.973	-251
Afschrijving bedrijfsmiddelen	13	13
Afschrijving Immateriële vaste activa	447	455
Mutatie overlopende activa	0	9
Mutatie nog te betalen bruto schade	29	-93
Mutatie overige kortlopende schulden	-104	77
Mutatie vorderingen verhaalde schade	-4.137	-2.018
Mutatie overige vorderingen	110	562
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	-9.263	-10.786
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten		
Investerings en aankopen		
- Materiële vaste activa	0	0
- Immateriële vaste activa	-125	-171
Desinvesteringen, aflossingen en verkopen		
- Materiële vaste activa	0	0
Totaal kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	-125	-171
Mutatie liquide middelen	-9.388	-10.957
Stand liquide middelen per 1 januari	48.005	58.962
Stand liquide middelen per 31 december	38.617	48.005

I / Algemene informatie

1.1. Activiteiten

De Stichting Waarborgfonds Motorverkeer (het Waarborgfonds), opgericht in 1965, ontleent zijn bestaansrecht aan artikel 23 van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (Wam). Het Waarborgfonds is sinds 1 juni 1989 een stichting en statutair gevestigd te Rijswijk. Het Waarborgfonds vergoedt schade aan benadeelden in gevallen, genoemd in artikel 25 Wam overeenkomstig het bepaalde in artikel 26 Wam:

Vergoeding aan benadeelden vindt plaats indien de schade in het verkeer is veroorzaakt door:

- onbekende motorrijtuigen
- niet-verzekerde motorrijtuigen;
- gestolen motorrijtuigen;
- motorrijtuigen verzekerd bij een onvermogenende verzekeringsmaatschappij;
- motorrijtuigen toebehorend aan personen aan wie een vrijstelling van verzekering wegens gemoedsbezwaren is afgegeven.

De vergoedingen die aan een benadeelde worden gegeven indien de schade is veroorzaakt door een motorrijtuig van iemand die een vrijstelling heeft wegens gemoedsbezwaarden, worden door het Waarborgfonds verrekend met het Fonds Middelen Gemoedsbezwaarden.

De baten en lasten van het Fonds Middelen Gemoedsbezwaarden zijn in de cijfers van het Waarborgfonds opgenomen.

Met ingang van 2003 heeft het Waarborgfonds tevens de taak van Schadevergoedingsorgaan gekregen, op basis van artikel 27k Wam en in de gevallen genoemd in artikel 27o Wam. Het Schadevergoedingsorgaan treedt op bij schaden die in het buitenland veroorzaakt zijn door buitenlandse motorrijtuigen indien:

- binnen drie maanden na de datum waarop een in Nederland woonachtige benadeelde zijn verzoek tot schadevergoeding heeft ingediend bij de verzekeraar (of diens schaderegelaar in Nederland) van het veroorzakende motorrijtuig hem geen met redenen omkleed antwoord op het verzoek heeft verstrekt;
- de verzekeraar heeft nagelaten om in Nederland een schaderegelaar aan te stellen;
- de verzekeraar niet kan worden geïdentificeerd binnen twee maanden na het voorvallen van het feit waaruit de schade is ontstaan; of
- het motorrijtuig niet kan worden geïdentificeerd. De invloed van deze taak is apart zichtbaar in de toelichting van de jaarrekening opgenomen.

De Ministers van Financiën en van Veiligheid en Justitie zijn bevoegd op grond van artikel 23 Wam als “uiterste middel” de aanwijzing van het Waarborgfonds tot uitvoerder van wettelijke taken in te trekken.

De financiering van het Waarborgfonds geschiedt overeenkomstig artikel 24a Wam door de verzekeringsmaatschappijen die zijn toegelaten tot het afsluiten van motorrijtuigverzekeringen overeenkomstig de Wam en de Staat.

Naast de in de wet verankerde taken voert het Waarborgfonds ook incasso- en excassowerkzaamheden uit in het kader van drie regresconvenanten tussen enerzijds de verzekeringsbranche en anderzijds de Sociale Verzekeringsbank (ANW-regres), het College voor Zorgverzekeringen (WLZ-regres) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (WMO-regres).

Met ingang van 1 juli 2011 heeft het Waarborgfonds de uitvoering van haar werkzaamheden uitbesteed aan de Vereende N.V. De Vereende is een verzekeringsmaatschappij die naast haar verzekeringsactiviteiten ook de directie voert en werkzaamheden uitvoert ten behoeve van een aantal andere rechtspersonen waaronder Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars, Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden en B.V., Bureau van de Nederlandse Pool voor verzekering van Atoomrisico's.

De doorbelasting van de kosten vanuit de Vereende is gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten van de Vereende ten behoeve van de werkzaamheden van het Waarborgfonds zonder risico- of winstopslagen.

Het Waarborgfonds is gevestigd aan Handelskade 49 te Rijswijk en ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer 41155523.

1.2. Grondslagen van waardering en bepaling resultaat

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgaande van de continuïteit van de organisatie.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Financiële instrumenten die op grond van de juridische vorm worden aangemerkt als eigen vermogensinstrumenten worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering van het eigen vermogen gebracht als onderdeel van de bestemming van het resultaat.

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, dividend, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst- en verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij in de toelichting anders is aangegeven. De rapporteringsvaluta van de jaarrekening van het Waarborgfonds is de euro (€).

Alle gegevens luiden in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven.

In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

3 / Balans

1.3. Gebruik van schattingen en veronderstellingen bij de opstelling van de financiële overzichten

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het Waarborgfonds schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de gerapporteerde activa en verplichtingen en de gerapporteerde baten en lasten over de verslagperiode.

Het betreft met name het vaststellen van de technische voorzieningen voor nog te betalen schaden en het vaststellen van de vordering uit verhaalde schaden. Hierbij worden de situaties beoordeeld, gebaseerd op beschikbare financiële gegevens en informatie.

Hoewel deze schattingen met betrekking tot actuele gebeurtenissen en handelingen naar beste weten van het management worden gemaakt, kunnen de feitelijke uitkomsten afwijken van die schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

2 / Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit operationele-, investerings- en beleggings- en financieringsactiviteiten.

Bij de kasstroom uit operationele activiteiten wordt het resultaat gecorrigeerd voor baten en lasten die niet hebben geresulteerd in ontvangsten en uitgaven in hetzelfde boekjaar en voor mutaties in voorzieningen en overlopende posten.

In het kader van het kasstroomoverzicht bestaan liquide middelen uit kasgeld en bij het Ministerie van Financiën beschikbare gelden.

3.1. Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de geschatte economische levensduur.

Periodiek wordt beoordeeld of de immateriële vaste activa een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonderwaardevermindering wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

3.2. In komende jaren van Verzekeringsmaatschappijen en de Staat te ontvangen bijdragen

De vorderingen aan in komende jaren van Verzekeringsmaatschappijen en de Staat te ontvangen bijdragen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Dit is meestal de nominale waarde.

De vordering wordt indien nodig verrekend met de Verzekeraars en de Staat op basis van de op dat moment beschikbare informatie over het aantal verzekerde motorrijtuigen en het aantal motorrijtuigen van de Staat.

3.3. Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde gewaardeerd onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

3.4. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de geschatte economische levensduur.

Periodiek wordt beoordeeld of de materiële vaste activa een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de

opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonderwaardevermindering wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

3.5. Liquide Middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekeningcourantschulden bij banken worden opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.6. Technische voorzieningen voor nog te betalen schaden

Voorzieningen voor nog te betalen schaden betreffen de geaccumuleerde schattingen van de uiteindelijke schaden waaronder een voorziening voor reeds voorgevallen, maar nog niet gemelde schaden. De voorzieningen geven de schatting weer van de toekomstige uitkeringen en schadebehandelingskosten voor gemelde en nog niet gemelde schadeclaims met betrekking tot gebeurtenissen die zich reeds hebben voorgedaan.

De voorziening voor nog te betalen schaden is bestemd voor de per balansdatum nog niet afgewikkelde schaden van het boekjaar en de voorgaande jaren. De vaststelling geschiedt stelselmatig post voor post, dan wel op basis van statistische gegevens, rekening houdende met nog niet gemelde schaden. Bij de bepaling van de voorziening is tevens rekening gehouden met nog te maken schadebehandelingskosten.

Het vaststellen van een voorziening gaat gepaard met onzekerheden, waarbij onderbouwde schattingen en beoordelingen moeten worden gemaakt. De schadevoorzieningen worden, conform hetgeen gebruikelijk is in de branche, niet contant gemaakt. Wijzigingen in schattingen worden in het resultaat opgenomen in de periode waarin de schattingen zijn aangepast.

Verplichtingen voor niet-betaalde schaden worden in het geval van individuele gevallen die zijn gemeld, geschat aan de hand van de schadevaststelling. In het geval van reeds voorgevallen maar nog niet gemelde schaden, worden de verplichtingen geschat op basis van statistische analyses. Statistische analyses worden ook gebruikt om de uiteindelijk verwachte kosten te schatten van complexere claims die door zowel in- als externe factoren (zoals schadebehandelingsprocedures, inflatie, veranderingen in wet- en regelgeving, gerechtelijke uitspraken, historie en trends) kunnen worden beïnvloed.

3.7. Kortlopende schulden

De nog te betalen bruto schaden en overige schulden worden gewaardeerd tegen reële waarde. Dit is meestal de nominale waarde.

4 / Staat van baten en lasten

4.1. Bijdragen

De bijdragen worden verantwoord op basis van de jaarlijks aan verzekeraars en de Staat in rekening gebrachte bedragen.

4.2. Opbrengst vrijstellingsbewijzen

De opbrengsten worden verantwoord op kasbasis.

4.3. Financiële baten

De opbrengst uit financiële baten bestaat uit rente in verband met het aanhouden van de liquide middelen en deposito's bij het Ministerie van Financiën verminderd met bankkosten.

4.4. Schadelast

De schadelast betreft de uitkeringen voor geleden schaden en de kosten van derden voor het vaststellen van de schaden, herverzekering en de mutatie in de technische voorziening nog te betalen schaden. Op de schadelast zijn de opbrengsten uit hoofde van verhaal in mindering gebracht.

4.5. Bedrijfskosten

De bedrijfskosten worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben en bestaan uit (doorbelaste) personeels- en beheerkosten.

Onder de personeelskosten vallen onder andere (doorbelaste) salarissen, sociale lasten en pensioenlasten.

De personeelskosten voor de behandeling van schaden worden niet toegerekend aan de schadelast.

5.1. Risicoprofiel

Het Waarborgfonds voert een wettelijke taak uit. De financiering van de wettelijke taak is in de wet geregeld. Conform artikel 24 Wam zijn alle verzekeraars, die in het bezit zijn van een vergunning tot het verzekeren van wettelijke aansprakelijkheid van motorrijtuigen, een bijdrage verschuldigd aan het Waarborgfonds op basis van aard en aantal verzekerde motorrijtuigen.

De hoogte van de bijdrage wordt bepaald op basis van de in het komende jaar te verwachten schadelast en waarbij de over het verleden door het Waarborgfonds verkregen overschotten of tekorten in aanmerking worden genomen. De bijdrage wordt vastgesteld door het bestuur van het Waarborgfonds.

In aanvulling op de wettelijke taak uit hoofde van artikel 25 lid 1d Wam (uitkering van schade bij onvermogen van de verzekeraar van de tegenpartij) is het Waarborgfonds op grond van een overeenkomst uit 1995 met een groot aantal waarborgfondsen in de EU, aansprakelijk voor schade die door deze waarborgfondsen betaald moeten worden in geval van een onvermogene Nederlandse verzekeraar die in de betrokken landen onder vrijheid van dienstverrichting motorrijtuigverzekeringen heeft afgesloten.

Verder staan de verzekeraars, die in het bezit zijn van een vergunning voor het verzekeren van wettelijke aansprakelijkheid van motorrijtuigen, borg voor de verplichtingen van het Waarborgfonds (artikel 24a Wam). De Staat der Nederlanden wordt voor de door de Staat aangehouden, maar niet verzekerde, motorrijtuigen gelijk gesteld aan de verzekeraars.

Ten aanzien van de verplichtingen uit hoofde van aansprakelijkheid voor wegens gemoedsbezwaren vrijgestelde motorrijtuigen staat de Staat der Nederlanden volledig garant.

In verband met deze borgstelling zijn de schadeverplichtingen niet geheel gefinancierd en heeft het Waarborgfonds geen eigen vermogen.

De omvang van de latente verplichting voor de verzekeraars en de Staat wordt in de balans zichtbaar gemaakt onder "In komende jaren van verzekeringsmaatschappijen en de Staat te ontvangen bijdragen".

Schadelast

De schadelast van het Waarborgfonds betreft schade die zijn veroorzaakt door een motorrijtuig.

Deze schade betreffen voornamelijk materiële schade die binnen een korte termijn kunnen worden afgewikkeld. Een klein deel van de claims heeft betrekking op personenschade. De afwikkeling van deze claims kan langdurig van aard zijn en kent een grote mate van onzekerheid ten aanzien van de uiteindelijke schadelast.

Ten aanzien van deze claims met personenschade voeren wij een actief schaderegelings- en reserveringsbeleid en wordt de Gedragscode Behandeling Letselschade nageleefd, mede met het doel om de ontwikkeling van de schadelast zo goed mogelijk te beheersen.

Herverzekering

Met ingang van 11 juni 2007 is, vanuit de implementatie van de 5e Europese Richtlijn Motorrijtuigen, de minimaal te verzekeren som voor wettelijke aansprakelijkheid van motorrijtuigen verhoogd van € 907.560 naar € 6 miljoen, verdeeld over € 1 miljoen voor materiële schade en € 5 miljoen voor personenschade. Met ingang van 2012 zijn deze bedragen verhoogd naar resp. € 1,12 miljoen en € 5,6 miljoen. Vanaf 2017 zijn deze bedragen verder geïndexeerd naar resp. € 1,22 miljoen en € 6,07 miljoen. Bij motorrijtuigen ingericht voor het vervoer van meer dan 8 inzittenden, de bestuurder daaronder niet begrepen, bedraagt de minimale dekking voor personenschade € 10 miljoen. Indien de schade wordt veroorzaakt door een gevaarlijke stof geldt naast de hiervoor genoemde bedragen een dekking van € 10 miljoen, waarbij een ruimer schadebegrip geldt dan voor andere vormen van aansprakelijkheid. Het Waarborgfonds heeft besloten dat het verhoogde risico vanaf 2007 deels wordt herverzekerd bij professionele herverzekeraars met een minimale rating van A-.

Het risico voor 2017 is evenals in 2007 tot en met 2016 afgedekt middels een excess of loss contract.

Vanaf 2013 bedraagt het eigen behoud €2 miljoen bij een ongelimiteerde dekking. In de jaren 2007 tot en met 2012 bedroeg het eigen behoud € 5 miljoen bij een dekking per evenement tot € 16 miljoen.

Bij meerdere evenementen dient per evenement aanvullende herverzekeringspremie te worden betaald.

Het risico van terrorisme is herverzekerd bij de Nederlands Herverzekingsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V.

De afloop van de technische voorziening (na herverzekering) geeft over 2017, 2016 en 2015 het volgende beeld:

	Technische voorzieningen voor te betalen schade per 1 januari	Schadebetalingen en Schade- regelingskosten	Technische voorzieningen voor te betalen schade per 31 december	Uitloopresultaat
2017				
Schadejaren:				
2012 en eerder	34.798	6.677	21.772	6.349
2013	10.843	1.740	7.854	1.249
2014	9.650	2.678	11.780	-4.808
2015	15.091	4.032	12.155	-1.096
2016	37.318	17.863	18.420	1.035
Totaal t/m 2016	107.700	32.990	71.981	2.729
2017		34.000	38.692	
			110.673	
Schadebehandelingskosten	2.100		2.100	
Totaal	109.800	66.990	112.773	
2016				
Schadejaren:				
2011 en eerder	29.050	7.519	25.997	-4.466
2012	11.136	1.344	8.801	991
2013	13.473	1.793	10.843	837
2014	16.519	5.473	9.650	1.396
2015	37.773	18.336	15.091	4.346
Totaal t/m 2015	107.951	34.465	70.382	3.104
2016		33.356	37.318	
			107.700	
Schadebehandelingskosten	2.100		2.100	
Totaal	110.051	67.821	109.800	
2015				
Schadejaren:				
2010 en eerder	31.961	5.056	22.632	4.273
2011	9.750	1.846	6.418	1.486
2012	15.160	1.850	11.136	2.174
2013	17.701	4.575	13.473	-347
2014	43.936	22.055	16.519	5.362
Totaal t/m 2014	118.508	35.382	70.178	12.948
2015		31.934	37.773	
			107.951	
Schadebehandelingskosten	2.400		2.100	
Totaal	120.908	67.316	110.051	

Ieder jaar wordt het uitloopresultaat geanalyseerd en waar nodig worden de parameters voor de berekening van de IBNR- en IBNER-voorzieningen aangepast.

Fraude

Onder fraude wordt verstaan het ten onrechte ten laste van het Waarborgfonds brengen van schadegevallen of schadeposten, alsmede het majoreren van de omvang van de schade.

Bij 97% van de bij het Waarborgfonds ingediende claims ontbreekt de toelichting van een veroorzakende partij (de doorrijders). Voor de bepaling van de schadetoe dracht en de aansprakelijkheid van het Waarborgfonds zijn wij afhankelijk van de benadeelde en eventuele getuigen. De schadebehandelaars worden opgeleid en getraind om indicatoren te ontdekken in een claim die kunnen duiden op mogelijke fraude.

Claims met een fraude-indicatie worden gemeld bij de afdeling Speciale Zaken waarna nader wordt onderzocht of daadwerkelijk van fraude sprake is.

5.2. Renterisico

Het Waarborgfonds kent beperkte renterisico's. De technische voorzieningen voor nog te betalen schaden worden niet contant gemaakt en in de schuldenposities zijn geen schulden opgenomen waarvoor rentevergoedingen worden verstrekt. De liquide middelen worden in de vorm van banktegoed of kortlopende deposito's bij het Ministerie van Financiën uitgezet.

5.3. Kredietrisico

Het kredietrisico voor het Waarborgfonds doet zich voor in de vorderingen uit verhaalde schaden. Deze vorderingen betreffen enerzijds de op onverzekerde aansprakelijken van een motorrijtuig verhaalde schade-uitkeringen en anderzijds de vordering op de boedel van de failliete verzekeraar Ineas. De vordering op de onverzekerde aansprakelijken bestaat uit een groot aantal kleine vorderingen op een groot aantal partijen.

Een incidentele wanbetaler heeft geen grote invloed op de totale inbaarheid van de vordering. Deze vorderingen worden verder gewaardeerd op basis van historische gegevens ten aanzien van daadwerkelijk verhaalde bedragen waarbij rekening wordt gehouden met het risico van oninbaarheid.

De vordering op de boedel van de failliete verzekeraar Ineas is vastgesteld op basis van de opstelling van de curator zoals neergelegd in de verificatievergadering en op basis van de

openbare verslagen van de curator over de afwikkeling.

Onder de overige vorderingen zijn ook vorderingen opgenomen uit hoofde van verhaalde en te verhalen schaden van het Schadevergoedingsorgaan. Deze bedragen worden verhaald op buitenlandse schadevergoedingsorganen. Het kredietrisico voor deze posten wordt als zeer laag ingeschat.

De liquide middelen worden aangehouden, conform de Comptabiliteitswet 2001, bij het Ministerie van Financiën.

Het Waarborgfonds heeft een latente vordering op verzekeringsmaatschappijen en de Staat. Deze vordering is gebaseerd op de Wam. Deze vordering is niet gerelateerd aan individuele verzekeraars maar op de gezamenlijke branche van verzekeraars met vergunning voor het verzekeren van wettelijke aansprakelijkheid van motorrijtuigen en de Staat. Bij betalingsonmacht of uittreden van een individuele verzekeraar wordt de vordering omgeslagen over de resterende verzekeraars en de Staat.

5.4. Liquiditeitsrisico

De jaarlijks door verzekeraars en de Staat te betalen bijdrage aan het Waarborgfonds wordt bepaald aan de hand van de begroting voor het komende jaar.

De hoogte van de bijdrage wordt gelijk gesteld aan de te verwachten uitkeringen en kosten, eventueel onder verrekening van in voorgaande jaren teveel c.q. te weinig ontvangen bijdragen.

Ter ondervanging van het risico dat de werkelijke uitkeringen en beheerkosten hoger uitvallen dan begroot, wordt een liquiditeitsbuffer aangehouden.

Daarnaast heeft het Waarborgfonds een kredietfaciliteit bij het Ministerie van Financiën van € 2,5 miljoen.

6 / Toelichting op de Balans

6.1 IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	2017	2016
Boekwaarde per 1 januari	1.649	1.933
Aanschaffingen	125	171
Afschrijvingen	-447	-455
Desinvesteringen	-217	0
Afschrijvingsdesinvesteringen	217	0
	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde per 31 december	1.327	1.649
	<hr/>	<hr/>
Cumulatieve aanschaffingswaarde	2.673	2.766
Cumulatieve afschrijvingen	-1.346	-1.117
	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde per 31 december	1.327	1.649

De immateriële vaste activa bestaan voornamelijk uit aangeschafte software. Deze worden in drie tot vijf jaar afgeschreven.

6.2 IN KOMENDE JAREN VAN VERZEKERINGSMAATSCHAPPIJEN EN DE STAAT TE ONTVANGEN BIJDAGEN

Ingevolge artikel 24a Wam waarborgen de als motorrijtuigverzekeraar toegelaten verzekeringsmaatschappijen en de Staat, ieder overeenkomstig het aantal en de aard van de door hen in Nederland verzekerde motorrijtuigen, de verplichtingen van het Waarborgfonds.

Dit betreft het bedrag dat in komende jaren dient te worden gedekt uit de bijdragen die verzekeringsmaatschappijen en de Staat conform de desbetreffende wettelijke regelingen aan het Waarborgfonds dienen te betalen. De looptijd van deze vordering bedraagt meer dan 1 jaar.

	2017	2016
Stand per 1 januari	58.471	48.802
Saldo van baten en lasten	8.269	9.669
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	66.740	58.471

6.3 Vordering uit verhaalde schaden

De vordering uit verhaalde schaden heeft enerzijds betrekking op de van onverzekerde aansprakelijken van een motorrijtuig verhaalde schade-uitkeringen, de vordering op de boedel van de failliete verzekeraar Ineas en regresvordering op verzekeraars.

	2017	2016
Vorderingen op onverzekerde aansprakelijken	3.548	3.785
Vordering op de boedel van Ineas	1.905	1.905
Vordering op verzekeraars	3.861	-
Verhaalsvordering gemoedsbezwaarden	1.535	1.022
	<u>10.849</u>	<u>6.712</u>

De schadeuitkeringen op schaden veroorzaakt door onverzekerden en gemoedsbezwaarden worden verhaald.

De vordering op onverzekerde aansprakelijken wordt gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van een beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen, rekening houdend met de ouderdom van de te verhalen schade. De looptijd van de vordering op deze verhaalsdebiteuren is grotendeels meer dan 1 jaar. Met betrekking tot de vordering op de boedel van de failliete verzekeraar Ineas heeft de curator in 2014 een voorstel tot uitkering gedaan. Deze vordering is bepaald op 1.905. De vordering op verzekeraars staat tegen nominale waarde opgenomen. De vorderingen op gemoedsbezwaarden worden volledig opgenomen, rekening houdend met een voorziening voor oninbaarheid.

6.4 Overige vorderingen

	2017	2016
Debiteuren	7	22
Vorderingen uit hoofde van betaalde en nog te betalen schaden door het Schadevergoedingsorgaan	690	748
Vooruitbetaalde en overige kosten	146	183
	<u>843</u>	<u>953</u>

De vorderingen uit hoofde van betaalde en nog te betalen schaden door het Schadevergoedingsorgaan betreft grotendeels de tegenhanger van de onder de technische voorzieningen voor nog te betalen schaden opgenomen voorziening in het kader van artikel 27o Wam. De looptijd van deze vordering is grotendeels meer dan 1 jaar.

De overige vorderingen die opgenomen staan onder het kopje Vooruitbetaalde en overige kosten hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

6.5 Materiële vaste activa

	2017	2016
Boekwaarde per 1 januari	36	49
Aanschaffingen	0	0
Afschrijvingen	-13	-13
Desinvesteringen	0	0
Boekwaarde per 31 december	<u>23</u>	<u>36</u>

Cumulatieve aanschaffingswaarde	70	70
Cumulatieve afschrijvingen	-47	-34
Boekwaarde per 31 december	<u>23</u>	<u>36</u>

De materiele vaste activa bestaat uit bedrijfsauto's en wordt in 5 jaar afgeschreven.

6.6 Liquide middelen

Het Waarborgfonds is door de Minister van Financiën aangewezen om in het kader van Centraal Kasgeldbeheer de middelen aan te houden bij het Ministerie van Financiën. Ultimo 2017 worden de gelden als direct opeisbare banktegoeden aangehouden.

6.7 Fonds Middelen Gemoedsbezwaarden

In het kader van artikel 24 lid 3 Wam wordt de opbrengst uit vrijstellingsbewijzen afzonderlijk geadmistreerd en uitsluitend aangewend voor betaling van de door het Waarborgfonds in het kader van artikel 25 lid 1 onder e door gemoedsbezwaarden veroorzaakte schaden en kosten in het kader van de afgifte van vrijstellingsbewijzen en schadebehandeling. De gelden die resteren worden als apart fonds verantwoord.

	2017	2016
Stand per 1 januari	5.283	5.154
Opbrengst vrijstellingsbewijzen	202	771
Financiële baten en lasten	-	-
Schadelast	-267	-334
Bedrijfskosten	-259	-308
Saldo van baten en lasten	<u>-324</u>	<u>129</u>
Stand per 31 december	<u><u>4.959</u></u>	<u><u>5.283</u></u>

Het doelvermogen van het Fonds ligt tussen de € 2,25 miljoen en € 3,25 miljoen.

6.8 TECHNISCHE VOORZIENINGEN

Voor nog te betalen schaden

Uit hoofde van artikel 25 Wam (Waarborgfonds):

	2017		2016	
	Bruto	Aandeel Herverz.	Bruto	Aandeel Herverz.
Claims in behandeling	89.580	574	89.803	3.600
IBNR-claims	21.100	0	20.800	0
Schadebehandelingskosten	2.100	0	2.100	0
	<u>112.780</u>	<u>574</u>	<u>112.703</u>	<u>3.600</u>

Uit hoofde van artikel 27o Wam (Schadevergoedingsorgaan):

Claims in behandeling	417	0	547	0
IBNR-claims	150	0	150	0
	<u>567</u>	<u>0</u>	<u>697</u>	<u>0</u>
Totaal generaal	<u>113.347</u>	<u>574</u>	<u>113.400</u>	<u>3.600</u>

Het verloop van het saldo is als volgt:

	2017		2016	
	Bruto	Aandeel Herverz.	Bruto	Aandeel Herverz.
Saldo per 1 januari	113.400	3.600	113.651	3.600
schadebetalingen, voorgaande jaren	-32.990	0	-34.465	0
schadebetalingen, huidig jaar	-34.000	0	-33.356	0
gemelde schaden huidig jaar	72.692	0	70.673	0
uitloopresultaat	-5.755	-3.026	-3.104	0
Saldo per 31 december	<u>113.347</u>	<u>574</u>	<u>113.400</u>	<u>3.600</u>

In de technische voorziening per ultimo 2017 is in totaal voor € 1,5 miljoen (2016: € 1,6 miljoen) opgenomen aan verplichtingen van het Waarborgfonds inzake het faillissement van Ineas.

Het saldo van de technische voorziening voor nog te betalen schade bestaat voor € 84,5 miljoen (2016: € 88,6 miljoen) uit aan te houden voorziening voor personenschaden.

6.9 KORTLOPENDE SCHULDEN

Overige schulden

	2017	2016
Crediteuren	51	53
Overige schulden	573	675
	<u>624</u>	<u>728</u>

In de overige schulden zit het rekening courantsaldo met de Vereende begrepen groot 301 (2016: 500). Het saldo is per direct opvraagbaar. Er zijn geen afspraken tussen het Waarborgfonds en de Vereende over de periode waarin het saldo wordt verrekend en/of over rentevergoedingen.

De schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

7 / Toelichting op de Staat van Baten en Lasten

7.1 IN REKENING GEBRACHTTE BIJDAGEN

Op basis van opgaven (conform artikel 24 lid 1 Wam) van verzekeringsmaatschappijen omtrent het aantal verzekerde motorrijtuigen en de opgave van de Staat over het aantal eigen motorrijtuigen, werd de volgende bijdrage in rekening gebracht:

in 2017

9.847.905	gekentekende motorrijtuigen	à	€ 6,20	61.057
1.673.592	niet-gekentekende motorrijtuigen	à	€ 0,95	1.590
	Nagekomen afrekening voorgaande jaren			<u>0</u>
				<u>62.647</u>

in 2016

9.553.966	gekentekende motorrijtuigen	à	€ 6,20	59.235
1.678.834	niet-gekentekende motorrijtuigen	à	€ 0,95	1.595
	Nagekomen afrekening voorgaande jaren			<u>21</u>
				<u>60.851</u>

7.2 OPBRENGST VRIJSTELLINGSBEWIJZEN

Dit betreft de van gemoedsbezwaarden ontvangen bedragen inzake de aan hen, in het kader van artikel 19 Wam, verstrekte vrijstellingen voor het sluiten van een verzekering tegen wettelijke aansprakelijkheid.

De tarieven worden jaarlijks door de Minister van Financiën (artikel 20 Wam) vastgesteld op voorstel van het Waarborgfonds en rekening houdende met de omvang van het Fonds Middelen Gemoedsbezwaarden.

7.3 HONORARIUM SCHADEVERGOEDINGSORGAAN

Conform internationale afspraken is het Schadevergoedingsorgaan bevoegd om voor de behandeling van schaden een honorarium in rekening te brengen aan soortgelijke schadevergoedingsorganen en verzekeringsmaatschappijen.

Het honorarium is afhankelijk van het totale bedrag van de uitgekeerde schade en bedraagt 15% van de schade met een minimum van € 200 en een maximum van € 3.500.

7.4 FINANCIËLE BATEN

De opbrengst uit financiële baten bestaat uit rente op deposito's en op in rekening-courant aangehouden gelden.

7.5 SCHADELAST

	2017	2016
Bruto schaden	62.783	63.273
Wijziging voorziening voor nog te betalen schaden	2.972	-250
Saldo Herverzekeringsbaten en -lasten	270	244
Verhaalde schaden	-5.996	-3.859
Schaderegelingskosten	5.219	5.457
	<u>65.248</u>	<u>64.865</u>

Bruto schaden

	2017	2016
Waarborgfonds (cf. artikel 25 Wam)	62.458	63.016
Schadevergoedingsorgaan (cf. artikel 27o Wam)	325	257
	<u>62.783</u>	<u>63.273</u>

Gesplitst naar de categorieën in artikel 25 lid 1 Wam zijn de bruto schaden van het Waarborgfonds als volgt te verdelen:

Schaden veroorzaakt door	2017		2016	
	bedrag	%	bedrag	%
a. onbekend gebleven motorrijtuigen	51.922	83	52.127	83
b. niet-verzekerde motorrijtuigen	7.527	12	8.912	14
c. door diefstal of geweld verkregen motorrijtuigen	2.313	4	1.582	3
d. onvermogen van de verzekeraars	132	0	208	0
e. motorrijtuigen met een vrijstelling gemoedsbezwaarden	564	1	187	0
	<u>62.458</u>	<u>100</u>	<u>63.016</u>	<u>100</u>

Wijziging voorziening voor nog te betalen schaden

	2017	2016
Waarborgfonds	3.102	53
Schadevergoedingsorgaan	-130	-303
	<u>2.972</u>	<u>-250</u>

Verhaalde schaden

Dit betreft de baten uit hoofde van het recht van verhaal dat het Waarborgfonds krachtens artikel 27t (Schadevergoedingsorgaan) en 28 Wam verkrijgt tegen de aansprakelijke personen en degenen die hun verplichting tot verzekering met betrekking tot het motorrijtuig waarmee de schade is veroorzaakt niet zijn nagekomen.

	2017	2016
Verhaalsopbrengsten	2.059	2.838
Mutatie voorziening	3.743	1.067
Schadevergoedingsorgaan, incl. honorarium	195	-46
	<u>5.997</u>	<u>3.859</u>

In de mutatie voorziening voor verhaalde schade is de opgenomen vordering op de boedel van Ineas begrepen. De mutatie op de boedel bedroeg zowel in 2017 als 2016: nihil.

Het restant van de mutatie in de voorziening betreft de mutatie op de verhaalsvordering op onverzekerde aansprakelijken.

Schaderegelingskosten

Dit betreft uitsluitend externe schadebehandelingskosten. Interne schadebehandelingskosten zijn opgenomen onder de bedrijfskosten.

	2017	2016
Expertisekosten	1.849	1.766
Leges, proces-, advies- en verhaalskosten	197	318
Buitengerechtelijke kosten	3.173	3.373
	<u>5.219</u>	<u>5.457</u>

7.6 Personeelskosten

	2017	2016
Doorberekende personeelskosten de Vereende	3.631	3.674
Doorberekende overige personeelskosten de Vereende	433	454
	<u>4.064</u>	<u>4.128</u>

Gemiddeld aantal werknemers uitgedrukt in volledige dienstverbanden	0	0
---	---	---

Met ingang van 1 juli 2011 heeft Waarborgfonds zijn werkzaamheden uitbesteed aan de Vereende, ten gevolge waarvan alle medewerkers in dienst zijn getreden bij de Vereende. De Vereende belast de ten behoeve van Waarborgfonds gemaakte kosten door op basis van de daadwerkelijke gemaakte kosten zonder opslag voor risico of winst.

Beloning bestuur en directie

Het bestuur van de Stichting acteert de facto als een toezichthoudend orgaan. De uitvoering van het beleid en de dagelijkse gang van zaken is gedelegeerd aan de directie.

Alleen de voorzitter van het bestuur ontvangt voor zijn werkzaamheden een beloning, de overige bestuursleden ontvangen geen beloning of andere vorm van vergoeding. De beloning van het bestuur ligt binnen de normen zoals opgenomen in de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector.

De beloning en wijzigingen in de beloning worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Ministers van Financiën en Veiligheid en Justitie.

Het bestuur heeft de Vereende aangesteld als directeur. De kosten van de Vereende, waaronder de kosten van de directie van de Vereende, worden door de Vereende aan het Waarborgfonds doorbelast op basis van de werkelijk gemaakte kosten. De directieleden van de Vereende worden gezien als functionarissen zonder dienstbetrekking waarop de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van toepassing is. Ten aanzien van de kosten voor de directie is vastgelegd dat deze niet meer mogen bedragen dan het met de bestede tijd overeenkomend percentage van de wettelijke norm zoals vastgelegd in de WNT.

De bezoldiging en wettelijke norm per functionaris bedraagt als volgt:

(x € 1,000)

	2017	2016
Directeur I.A. Visscher		
WNT-maximum	181	188
Beloning	195	187
Sociale verzekeringspremies	-	-
Belastbare vaste en variabele vergoedingen	1	1
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	15	36
	<u>211</u>	<u>224</u>
Beloning doorbelast aan het Waarborgfonds	77	83

(x € 1,000)

	2017	2016
Directeur N.J.M. Barendse		
WNT-maximum	181	179
Beloning	164	157
Sociale verzekeringspremies	-	-
Belastbare vaste en variabele vergoedingen	3	3
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	22	21
	<u>189</u>	<u>181</u>
Beloning doorbelast aan het Waarborgfonds	77	79

2017

Toezichthoudende topfunctionarissen	R.J. Hof	L.J.H. Ceelen	M.M de Jager	M.M. Heezen	T.L.W.M. Mallant	G. Feiter
Funcctiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 21/4	1/1 - 31/12	21/4 - 31/12
Individueel WNT-maximum	27	18	18	18	18	18
Beloning	12	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2017	<u>12</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

2016

Toezichthoudende topfunctionarissen	R.J. Hof	L.J.H. Ceelen	M.M de Jager	M.M. Heezen	T.L.W.M. Mallant
Funcctiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01 - 31-12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12
Individueel WNT-maximum	27	18	18	18	18
Beloning	12	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal	<u>12</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

7.7 Beheerkosten

	2017	2016
Huisvestingskosten	387	421
Kantoor- en algemene kosten	781	760
Automatiseringskosten	519	538
Afschrijvingen (im)materiële vaste activa	460	468
	<u>2.147</u>	<u>2.187</u>

In de beheerkosten zijn doorberekende kosten van de Vereende begrepen ter hoogte van 1.483 (2016: 1.445).

Onder de Kantoor- en algemene kosten is 59 (2016:76) opgenomen voor accountantskosten. Dit betreft geheel de controle van de jaarrekening.

BELASTINGEN

De Stichting is niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

8. Toelichting op de Balans

Ontvangen en betaald inzake regresconvenanten

Het Waarborgfonds incasseert jaarlijks bij verzekeraars die deelnemen in daartoe afgesloten convenanten verhaalsvorderingen uit hoofde van ANW- en WLZ-uitkeringen en betaalt deze ná incasso door aan de betreffende uitkeringsinstanties.

	2017	2016
Regres ANW	776	682
Regres WLZ	10.953	10.141
Regres WMO	10.498	10.751
	<u>22.227</u>	<u>21.574</u>

Rijswijk, 24 april 2018

Bestuur

mr. drs R.J. Hof (voorzitter)
J. Boeve
mw. M.M. de Jager
Mr. T.L.W.M. Mallant

Directie

De Vereende N.V.
mw. mr. I.A. Visscher
N.J.M. Barendse RA

/ Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie en het bestuur van Stichting Waarborgfonds Motorverkeer

/ Verklaring over de jaarrekening 2017

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting Waarborgfonds Motorverkeer een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), de bepalingen bij en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en de financiële rechtmatigheid betreffende de bijdragen, opbrengst vrijstellingsbewijzen en de schadebetalingen in overeenstemming met de artikelen 19, 20, 24, 25, 26 en 27o van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (Wam).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017 Stichting Waarborgfonds Motorverkeer te Rijswijk ('de stichting') gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2017;
- de staat van baten en lasten over 2017; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen bij en krachtens de WNT.

Voor de financiële rechtmatigheid van de verantwoorde bedragen betreffende de bijdragen, opbrengst vrijstellingsbewijzen en de schadebetalingen is gebruik gemaakt van de artikelen 19, 20, 24, 25, 26 en 27o van de Wam.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2017 en het Protocol toetsing rechtmatigheid, zoals overeengekomen tussen Stichting Waarborgfonds Motorverkeer en de Ministeries van Veiligheid en Justitie en Financiën vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Waarborgfonds Motorverkeer zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

/ Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

/ Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de directie en het bestuur voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, de bepalingen bij en krachtens de WNT en voor de financiële rechtmatigheid van de verantwoorde bedragen betreffende de bijdrage, opbrengsten vrijstellingsbewijzen en bruto schaden in overeenstemming met de artikelen 19, 20, 24, 25, 26 en 27o van de Wam; en voor
- een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 8 mei 2018

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. M.P.A. Corver RA

/ Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2017 van Stichting Waarborgfonds Motorverkeer

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Stichting Waarborgfonds Motorverkeer

Handelskade 49
Postbus 3003, 2280 MG Rijswijk

+31 (0)70 - 340 82 00
waarborgfonds@vereende.nl
waarborgfonds.vereende.nl

IBAN NL92ABNA0481696636

BIC ABNANL2A **KvK** 41155523

BTW/VAT NL.0091.58.315.B01